

14

Μάης '86
τιμή 80 δρχ.

κομμουνιστικό πρόγραμμα

- Εργατικοί αγώνες
- ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ
- Γκασταριπάτερ
στην Ελλάδα
- Ρατσισμός στη Γαλλία
- ΑΚΕ: κρίσιμη καμπή
- η συνεργασία με
Τούρκους-Κούρδους
πολιτικούς πρόσφυγες

ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ

ή
Κομμουνισμός

- Να καταργηθούν όλα τα πυρηνικά
  - Για ένα αντιπυρηνικό-αντιπολεμικό κίνημα

ακόμα
μερικά στοιχεία

για την πολιτική
μας ταυτότητα

Στα προηγούμενα τεύχη του "Κομμουνιστικού Προγράμματος" (ΚΠ) (Νο 11 & 12) δόθηκαν κάποια στοιχεία από την κατάσταση που δημιουργήθηκε στο ΔΚΚ, την οργάνωση δηλαδή που αποτελούσαμε τμήμα της στην Ελλάδα, μέχρι το ξέσπασμα και την εξέλιξη της κρίσης που ζεκίνησε το 1982.

Είχαμε σκοπό να δώσουμε τη συνολική άποψη για τα αίτια της κρίσης και τη σημερινή μας ταυτότητα. Στην πορεία των συζητήσεων όμως που επακολούθησαν, διαπιστώσαμε ότι αυτό δεν ήταν δυνατό να γίνει γιατί οι αέναες συζητήσεις, σε συνδυασμό με την ελλιπή πληροφόρηση που είχαμε από το εξωτερικό, εμπεριείχαν τον κίνδυνο να μας κλείσουν σε ένα δωμάτιο, όπου θα χάναμε την επαφή με το κίνημα και τις αθήσεις του. Ήταν το οποιοδήποτε προχώρημα μας δεν θα επιβεβαιωνόταν στην καθημερινή πρακτική και στις συμφωνίες ή διαφωνίες που θα προέρχονταν από εκεί.

Αυτό βέβαια δε σημαίνει ότι συνεχίζουμε με μοναδικό κριτήριο ύπαρξης μας ότι "συμφωνούσαμε κάποτε", το αντίθετο μάλιστα.

Υπήρξε η διαπίστωση ότι το θεωρητικό μας υπόβαθρο όπως προήλθε από την δουλειά του ΔΚΚ μέχρι τη διάσπαση του κάλυπτε το σύνολο των συντρόφων στα γενικά του σημεία. Αποδείχτηκε ότι η συμφωνία στα γενικά σημεία δεν επαρκεί για να οδηγήσει σε πολιτική ομοιογένεια, στοιχείο απαραίτητο για μια πολιτική οργάνωση. Η ομοιογένεια δεν επιβάλλεται μηχανιστικά με συμφωνίες εκ των προτέρων. Ξεκινώντας από αυτές τις διαπιστώσεις βάλαμε σα σκοπό την ομοιογένοποίηση μας μέσα από τις καθημερινές επεμβάσεις στα διάφορα επίπεδα του κινήματος.

Με δεδομένη την κατάσταση που σκιαγραφήσαμε προηγούμενα κρίνουμε σκόπιμο να δώσουμε τις απόψεις και μέχρι το σημείο που έχουμε προχωρήσει, πάνω σε τρία θέματα:

1. Αναγκαία στοιχεία ύπαρξης του Κομμουνιστικού Κόμματος

Μπορούμε να θεωρήσουμε τα παρακάτω αναγκαία στοίχεια ύπαρξης του ΚΚ:
 ● εμβέλεια και επιρροή τετοια ώστε να υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης στους σημαντικότερους τομείς της κοινωνίας με ολοκληρωμένη γνώση της πολιτικούνωντος κατάστασης και δυνατότητα επέμβασης στα κυριώτερα τμήματα του προλεταριάτου με συγκεκριμένο πολιτικό πρόγραμμα.

● Θεωρητική και πολιτική ομοιογένεια τέτοια που να επιτρέπει τη συνειδητή αποδοχή των κανόνων της κομματικής πειθαρχίας από τα μέλη ώστε η αποτελεσματικότητα της δράσης να είναι η μεγαλύτερη δυνατή. Και όπωσδηποτε

● αριθμός μελών, συμπαθούντων και επιρροών τέτοιος που να επιτρέπει την εφαρμογή του πολιτικού προγράμματος.

Από το προηγούμενο θέμα μπαίνει αναπόφευκτα και το επόμενο, δηλ.

2. Τι είμαστε σήμερα

Είναι φανερό ότι τα παραπάνω στοιχεία και προϋπόθεσεις ούτε κατά διάνοια συγκεντρώνονται αυτή τη στιγμή στα ότομα που συσπειρώνονται στο "ΚΠ". Ήταν μπορούμε να μιλάμε για ΟΜΑΔΑ που οι δραστηριότητες και η θεωρητική-πολιτική της τάση (μέσα από την ομοιογένοποίηση που θα καταχτιέται βήμα-βήμα στην πορεία μας) θα συμβάλει στο χτίσιμο του πραγματικού ΚΚ.

Βέβαια ο βαθμός της ομοιογένοποίησης μας σήμερα δεν είναι τέτοιος που να επιτρέπει την πλήρη συμφωνία ως προς τις επιλογές και τον τρόπο προώθησης των διαφόρων δραστηριοτήτων.

3. Η δομή και τα θέματα του «ΚΠ»

Οπως ήδη έχει φανεί και από την προηγούμενη παρουσίαση το "ΚΠ" δεν είναι μόνο ένα μέσο προπαγάνδησης των θέσεων μας προς τα έξω αλλά και μέσο συγκέντρωσης και ενοποίησης των συντρόφων της ΟΜΑΔΑΣ.

Ετσι τα άρθρα αναφέρονται κύρια στα συμπεράσματα και τις προοπτικές από τις πρακτικές μας επεμβάσεις και, με αφορμή αυτές, στις γενικότερες αναλύσεις ώστε να υπάρχει αντιστοιχία γνώσης του θέματος και γενικότερης προοπτικής. Στο βαθμό που θα υπάρχει προχώρημα θα γίνεται αναφορά και σε θεωρητικά θέματα που πάντα όμως θα έχουν σχέση με τις ανάγκες που βάζει η πολιτικούνωντος κατάσταση άσχετα αν τα θέματα αυτά είναι γενικότεροι προβληματισμοί της κοινωνίας ή μικρότερου (αριθμητικά) μέρους κοινωνικών ομάδων ή ατόμων.

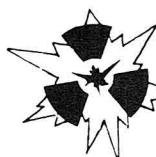
Είναι αυτονόητο ότι στο άμεσο μέλλον θα υπάρξουν και άλλα σχετικά άρθρα ξεκαθαρίσματος της ταυτότητας μας στο βαθμό που θα υπάρχει πρόοδος ■

καταστροφή

Το πυρηνικό ατύχημα του Τσερνομπίλ είναι αναμφιστήτητα το μεγαλύτερο γεγονός που συντάραδε την Ευρώπη μετά τον πόλεμο του '40, γιατί δείχνει ακριβώς ότι μπαίνουμε σε μια ποιοτικά ανώτερη φάση καταστροφής σε σχέση με τους συμβατικούς πολέμους και τα "ατυχήματα".

Οι καταστροφές είναι αποτελέσματα αυτής της ίδιας της "προόδου" ενός συστήματος όπου οι επιλογές βασίζονται στο κέρδος, στην αποδοτικότητα, στην ανταγωνιστικότητα χωρίς να νοιάζεται για τις κοινωνικές επιπτώσεις. Ωστόκυντα λένε ότι η "πρόοδος" έχει αναπόφευκτα θύματα απαντάμε: "Θεώρείτε ότι είναι πρόοδος η μόλυνση του περιβάλλοντος και οι καταστροφικές συνέπειες στο ανθρώπινο είδος;" Και αυτό είναι πιο σημαντικό όταν τέτοιου είδους δικαιολογίες προέρχονται

Τσερνομπίλ: συνέπειες πυρηνικού πολέμου χωρίς πόλεμο

Σίγουρα όλοι πέσαμε κάπου έξω. Είχαμε πολωθεί στον πυρηνικό πόλεμο, στον "πόλεμο των άστρων", σαν αποτέλεσμα κάποιας εμπόλεμης κατάστασης ανάμεσα στις δύο υπερδυνάμεις. Η συνειδητοποίηση ότι ο πυρηνικός κίνδυνος που σημαίνει καθολική μόλυνση και εκφυλισμό του ανθρώπινου γένους, μπορεί να έρθει γωρίτερα από τις πυρηνικές εγκαταστάσεις που προετοιμάζουν αυτόν τον πόλεμο ήρθε μετά την εξάπλωση του ραδιενεργού νέφους πάνω από την Ευρώπη. Το απώτερο μέλλον, ο "πόλεμος των άστρων", γίνεται σημερινή πραγματικότητα. Δεν μπαίνουν πια μονάχα ζητήματα όπως πχ αν είναι δύνατός ή όχι ένας πόλεμος με πυρηνικά όπλα με αποτέλεσμα το "πυρηνικό ολοκαύτωμα". Το ζήτημα λοιπόν είναι ότι το "ολοκαύτωμα" είναι δυνατό και μάλιστα σήμερα.

Οι συνέπειες μιας πυρηνικής καταστροφής ή "ατυ-

από το ΚΚΕ που μας καλεί να φτιάξουμε μια άλλη κοινωνία. Ποια όμως; την κοινωνία του Τσερνομπίλ. ΟΧΙ, ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ.

Με αυτό το άρθρο δεν επιχειρείται καμια πολύπλευρη ούτε ολοκληρωμένη ανάλυση των πυρηνικών και των επιπτώσεων τους. Απλά το άρθρο προσπαθεί να επισημάνει με αφετηρία το Τσερνομπίλ τα νέα στοιχεία που βάζουν τα πυρηνικά και τα "ατυχήματα" τους, τους νέους όρους που δημιουργούν στις κινήσεις που ασχολούνται με αυτά και να κάνει ορισμένες προτάσεις για το κτίσιμο μιας μαζικής αντίδρασης σε αυτά, προϋπόθεση για την επιβίωσή μας αλλά και για το παντοτινό ξεπρασμά τους με μια ριζική κοινωνική και ιδεονομική αλλαγή.

χήματος" έχουν ποιοτικά αλλάζει σχετικά με τους συμβατικούς πολέμους ή "ατυχήματα". Στη δεύτερη περίπτωση οι συνέπειες είναι η καταστροφή κάποιων στρατιωτικών στόχων, στρατευμάτων και εξοπλισμού. Το μεγαλύτερο μέρος των ανθρώπινων θυμάτων βρίσκεται μέσα στην εμπόλεμη περιοχή που έχει συγκεκριμένα γεωγραφικά όρια. Στην πρώτη περίπτωση όμως με την εκλύμενη ραδιενέργεια μολύνεται ο αέρας, βασική προϋπόθεση επιβίωσης για τον άνθρωπο. Παράλληλα με τη μόλυνση των νερών και του εδάφους εξαφανίζονται και οι πόροι διαβίωσης. Οι νέες στρατηγικές πολέμου και τα όπλα που παράγονται αντίστοιχα είτε είναι βιολογικά, είτε χημικά, είτε πυρηνικά, έχουν σα στόχο τον άνθρωπο, αφήνοντας ανέγγιχτο το μεγαλύτερο μέρος του εξοπλισμού και των κτιρίων.

Η ραδιενέργεια δεν έχει σύνορα

Μπορεί η πυρηνική έκρηξη ή το "ατύχημα" να έγινεν χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά. Οι επιπτώσεις του όμως έγιναν αντιληπτές και στην Ελλάδα, έστω και με διαφορετικό βαθμό, εφόσον η ραδιενέργεια μεταφέρεται με τους ανέμους και εξασθενεί ανάλογα με την απόσταση. Κι αν αυτή τη φορά η Ευρώπη τη γλύτωσε φτηνά αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ο αντιδραστήρας τη στιγμή της ανάφλεξης του δούλευε στο 7% της δυναμικότητας του. Αν ληφτεί υπόψη ότι σήμερα λειτουργούν στην Ευρώπη περίπου 235 αντιδραστήρες παραγωγής πυρηνικής ενέργειας (σε σύνολο 535 σε όλο τον κόσμο) είναι εύκολο να γίνεται αντιληπτό το μέγεθος των πιθανοτήτων μιας καταστροφής. Με δεδομένο ότι υπάρχει περίπτωση ατυχήματος 1 στις 10.000 αυτό σημαίνει ότι το 2000 μΧ, οπότε θα έχει διπλασιαστεί ο αριθμός των 370 αντιδραστήρων που υπάρχουν σήμερα, μια τουλάχιστον στις 14 καρδιές πυρηνικού αντιδραστήρα μπορεί να πάθει "ατύχημα". Να λοιπόν γιατί δεν μπορεί να πολωθεί σήμερα μονάχα το αίτημα στο ζήτημα των πυρηνικών αντιδραστήρων της γενιοντικής Βουλγαρίας και του μελλοντικού της Τουρκίας.

Η ραδιενέργεια σύνορα δε γνωρίζει. Κάπως έτσι τραγικά ενοποιούνται οι ευρωπαϊκές μάζες. Και είναι μια καλή ευκαρία για να συνειδητοποιήσουν ότι "κοινή πλέον είναι η τύχη τους, αλλά και η πάλη τους ενάντια στα πυρηνικά εργοστάσια".

Το καπιταλιστικό σύστημα δεν μπορεί να ελέγχει τι παράγει

Το Τσερνομπίλ αλλά και όλα τα προηγούμενα γνωστά και άγνωστα πυρηνικά "ατυχήματα" σε άλλες χώρες έδειξαν ότι είναι αδύνατη η τιτάνευση και ο έλεγχος της πυρηνικής ενέργειας. Πρόκειται για ένα μονόδρομο χωρίς επιστροφή. Αποδείχτηκε ότι δεν υπάρχει καμμιά δυνατότητα να παρθούν μέτρα είτε στις μολυσμένες περιοχές, είτε στο ίδιο το πυρηνικό εργοστάσιο. Ακόμα και αν σβήσει η φωτιά στο Τσερνομπίλ ο αντιδραστήρας θα παράγει ενέργεια για δεκάδες ακόμα χρόνια, μέχρις ότου εξαντληθούν τα πυρηνικά καύσιμα.

Κι εδώ μπαίνει το ερώτημα. Γιατί αναπτύχθηκε τέτοιου είδους ενέργεια αφού είναι αδύνατο να ελεχθούν οι συνέπειές της; Ο οικονομικός λόγος δε φαίνεται να είναι μια πειστική απάντηση γιατί με στοιχεία του '75 διαπιστώνεται ότι η παραγωγή ηλεκτρισμού με πυρηνική ενέργεια είναι μόλις 5% πιο ωηνή. Επιπλέον η χρηματοδότησή τους γίνεται με στρατιωτικά κονδύλια και άρα είναι δύσκολος ο ακριβής προσδιορισμός του κόστους τους.

Η επιλογή λοιπόν είναι πολιτική. Τα πυρηνικά εργοστάσια που παράγουν πλούτωντο είχαν αρχικά γίνει για στρατιωτικούς λόγους δηλ. για την παραγωγή πυρηνικών όπλων. Στη συνέχεια χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας ώστε να αποδεσμευτεί η Δύση από τα πετρέλαια της Μ. Ανατολής με την κρίση του '73.

Οι επιλογές του καπιταλισμού είναι πολιτικές κι οικονομικές. Μονάχα οι τραγικές συνέπειές τους είναι κοινωνικές! Στο όνομα της διασφάλισης των στρατηγικών ζωνών τους επιρροής, των ενεργειακών αποθεμάτων για όφελός του, στο όνομα της αποδοτικότητας και του κυνηγιού του μέγιστου κέρδους, ο καπιταλισμός δεν ενδιαφέρεται για τις επιπτώσεις στην κοινωνία..

Η διασύνδεση "πολεμικής"- "ειρηνικής" σκοπιμότητας των πυρηνικών αντιδραστήρων είναι λοιπόν προφανής. Αυτό όμως που μας ενδιαφέρει είναι ότι ανεξάρτητα από αυτό οι συνέπειες είναι οι ίδιες. Αλήθευτα πολλά η διαφορά να πεθάνεις από "πολεμική" ή "ειρηνική" ραδιε-

Στο χάρτη αυτό σημειώνονται οι αριθμός των απομικών αντιδραστήρων που λειτουργούν σε κάθε ευρωπαϊκή χώρα (με χρώμα), ο αριθμός των αντιδραστήρων που έχουν προγραμματιστεί αλλά δεν λειτουργούν ακόμα (με λευκό) καθώς και το ποσόστο αυτών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

• Η τελευταία απογραφή τους ανεβάζει σε 528, (λεπτομερώντες και υπό κατασκευή) και η συνολική ισχύς τους είναι 408.000 μεγαράτ, θερ και κύριε: **Αναλυτικότερα:**
— Οι ΗΠΑ έχουν 129 μονάδες συνολικής ισχύος 119.006 Μεγαράτ.
— Η ΕΣΔ 60-70 μονάδες, με ισχύ, που κυμαίνεται από 50 Μεγαράτ (για ερευνητικούς σκοπούς) μέχρι 1000 Μεγαράτ (για παραγωγή ενέργειας).

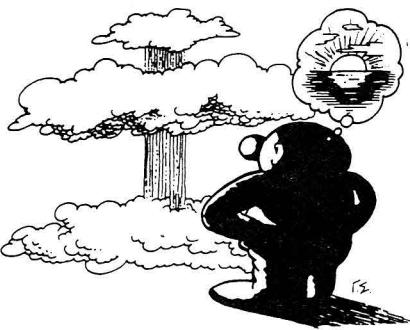
Και ακολουθούν: Η Γαλλία με 65, η Ισπανία με 43, η Βρετανία με 42, η Ορσετ. Γερμανία με 32, ο Καναδάς με 22, η Ισπανία με 18, Σουηδία με 12, Ελβετία 8, Ιταλία με 6 αντιδραστήρες, κ.λπ..

νέργεια, από "αμερικάνικο" ή "σοσιαλιστικό" "ατύχημα";

Γι αυτό και οι διάφοροι "έλεγχοι" και τα "συστήματα ασφάλειας" που κυβερνήσεις, στρατοκράτες, τεχνοκράτες και άρχουσες τάξεις βάζουν σαν λύση του προβλήματος είναι απατηλή και αδύνατη. Πράγματι οι διάφοροι διεθνείς οργανισμοί πυρηνικού ελέγχου δεν έχουν ποτέ ως σήμερα αναφέρει προβλήματα από τη ραδιενέργεια. Απλά ασχολούνται στο να μη χρησιμοποιείται η "ειρηνική" ενέργεια από χώρες που δεν έχουν αναπτύξει τεχνολογία για να τη χρησιμοποιήσουν για "πολεμικούς" σκοπούς. Μήπως θα μπορούσαν να το έκαναν οι κυβερνήσεις; Αυτοί δηλ. που εγκατέστησαν τους 500 περίπου αντιδραστήρες στην υδρόγειο; Και ανάμεσα σε αυτούς και η "μισο"-σοσιαλιστική Γαλλία που κυνικά την Τρίτη του Πάσχα έκανε πυρηνική δοκιμή στο Μορουρά του Ειρηνικού.

Εξάλλου κάποια επιπλέον προστατευτικά μέτρα κοστίζουν. Κι ότι κοστίζει και δεν αποδίδει στον καπιταλισμό δεν γίνεται. Η περίπτωση της ΕΣΔ και των άλλων μικρότερων πυρηνικών δυνάμεων είναι χαρακτηριστική. Να πως βλέπουν οι σοβιετικοί το θέμα: "Μέχρι σήμερα περιβλήματα ασφάλειας στη Σοβ. Ενωση δεν χρησιμοποιήθηκαν... Σήμερα αρχίζοντας από το πέμπτο τμήμα του σταθμού NOBO BAPONITΣ ενός εκατομμυρίου κιλοβάτ αρχίζουν να κτίζονται περιβλήματα ασφάλειας. Εγώ πιστεύω ότι αυτό μάλλον έχει ψυχολογική σημασία". (πρακτικά 2ης Δημόσιας Συζήτησης "Πυρηνικοί Αντιδραστήρες Ισχύος" 12-15 Μάρτη '80. Από το BHMA 4/5/86). Να δούμε τι θα λέει τώρα!

Το αίτημα για "κατάργηση όλων των πυρηνικών αντιδραστήρων σε Δύση και Ανατολή, πολεμικών και ειρηνικών" πρέπει να προωθηθεί με το σκεπτικό ότι δεν δεσχόμαστε κανενός είδους ενέργεια που δεν μπορεί να ελεγχθεί, με συνέπεια τρομερές κοινωνικές καταστροφές. Βέβαια μια τέτοια κατάργηση προϋποθέτει μια άλλη κοινωνία οικονομικά και κοινωνικά, για αυτό και είναι ένα αίτημα που θα συγκρουστεί σίγουρα με το καπιταλιστικό σύστημα.

Να πάρουμε τις τύχες μας στα χέρια μας

Αν στην Πολωνία, στη Γερμανία και στην Ιταλία υπήρξαν σχεδόν άμεσες και μαζικές αντιδράσεις είναι γιατί η "Αλληλεγγύη", οι οικολόγοι και τα κινήματα ειρήνης είχαν από τα πρώτα κάνει μια δουλειά που είχε συνέχεια μέσα στο χρόνο.

Ας δούμε τώρα αν αυτοί που κινήθηκαν με διαδηλώσεις διαμαρτυρίας θα μπορούσαν να ήταν αυτά τα κανάλια που προαναφέρθηκαν. Ασφαλώς δεν θα αναφερθούμε στην ΚΙΠΑΕΑ (κίνηση ειρήνης της ΝΔ) που δημιαγωγικά διαμαρτύρεται για το Τσερνομπίλ επειδή έγινε στην ΕΣΣΔ και όχι βέβαια στη χρήση της πυρηνικής ενέργειας. Εξάλλου ας μην ξεχνιέται ότι η ΝΔ ήταν υπέρμαχος της εγκατάστασης πυρηνικού εργοστασίου στην Κάρυστο.

Η κατόπιν εορτής ενημέρωση για το ραδιενέργο νέφος στην Ελλάδα, οι αντιφατικές δηλώσεις για τη σοβαρότητα της κατάστασης, τα αλληλοανατρούμενα μέτρα, η έλλειψη κάθε ενημέρωσης για τη συμπεριφορά των μαζών σχετικά με το ραδιενέργο νέφος επέτειναν την κατάσταση μη εμπιστοσύνης που υπάρχει από τις μάζες απέναντι στο κράτος.

Το πρόβλημα (που είναι έξαλλου γενικό και δεν αφορά μόνο τη σημερινή κατάσταση) είναι ότι δεν υπάρχει άλλος εναλλακτικός φερέγγυος φορέας, άλλα κανάλια που θα μπορούσαν να καναλιζαριστούν οι αντιδράσεις κι η δυσπιστία. Κι όμως όλες σχεδόν οι μεγάλες πολιτικές δυνάμεις της αριστεράς είχαν "λιποτακτήσει".

Η ΚΕΑΔΕΑ (του ΠΑΣΟΚ) δεν έβγαλε μιλιά αφήνοντας την κυβέρνηση να καθαρίσει για αυτήν. Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ με τη σειρά της απαγορεύει διαδήλωση διαμαρτυρίας ενάντια στα πυρηνικά, χτυπάει και αστυνομοκρατεί το κέντρο της Αθήνας και προσβλασσεί με τα ΜΑΤ τη ρώσικη πρεσβεία από την πορεία αντιπυρηνικών μοτοσυκλετιστών. Το ΚΚΕ δηλώσει κυνικά ότι δεν υπήρξε ούτε υπάρχει κανένα πρόβλημα, ξεπερώντας σε σοβιετικότητα και τους ίδιους τους σοβιετικούς, ενώ η κίνηση ειρήνης που ελέγχει, η ΕΕΔΥΕ, διοργανώνει μετά το Τσερνομπίλ δεκαήμερο ειρήνης χωρίς λέξη για αυτό! Οσο για το ΚΚΕεσ σήκε το Συνέδριο...

Το κενό όμως που δημιουργήθηκε από τη σιωπή της ΚΕΑΔΕΑ και της ΕΕΔΥΕ, παρόλο που επέτρεψε στην "πρωτοβουλία ενάντια στα πυρηνικά", στους οικολόγους και στην ΑΚΕ να παρέμβουν μονοπάλωντας σχεδόν από τα "αριστερά" το ζήτημα, έδειξε για άλλη μια φορά ότι η "ανυπαρξία" των "άλλων" δεν λύνει αυτόματα όλα τα προβλήματα και ιδιαίτερα εκείνο της κοινωνικής απήχησης. Άυτο διαπιστώθηκε εξάλλου και με το ζήτημα του Στρατού. Ο χώρος της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς τόβαλε πώτος αλλά οι παραδοσιακές δυνάμεις εισέπραξαν τελικά τα κοινωνικά και πολιτικά οφέλη παραμορφώνοντας βέβαια και το αρχικό περιεχόμενο.

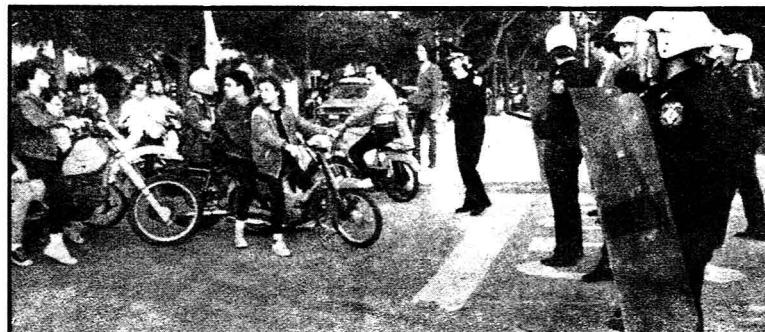

Ποιος λοιπόν ξέρει την "Επιτροπή Πρωτοβουλίας ενάντια στην πυρηνική ενέργεια" που εμφανίστηκε μετά το ατύχημα; Ποιος λοιπόν να έχει εμπιστοσύνη στην ΑΚΕ που θεωρείται παραφαύδα του ΚΚΕεσ; Όσο για την "Εναλλακτική Κίνηση Οικολόγων" και τις οικολογικές κινήσεις πιο γενικά δεν μπόρεσαν από μόνο τους να έχουν μια κοινωνική παρουσία που να τους καταξιώσει στα μάτια των μαζών.

Ενας δεύτερος αναστατικός παράγοντας για την εμφάνιση κάποιας μαζικής διαμαρτυρίας είναι ότι οι συνέπειες του ραδιενέργο νέφους δεν γίνονται άμεσα αντιληπτές παρά μετά από 10-30 χρόνια. Ετσι μετά από τις 3-4 πρώτες μέρες πανικού και μαζί με τις καθησυχαστικές δηλώσεις κυβέρνησης - "εμπειρογνωμών" η υπόθεση δυστυχώς θα τείνει να γίνει μόνο μια "ανάμνηση" κι όχι ένας διαρκής κίνδυνος όπως πράγματι είναι.

Ενας τρίτος παράγοντας είναι το γεγονός ότι η πάλη για την κατάργηση των πυρηνικών εργοστασίων δεν μπορεί άμεσα να υλοποιηθεί στην Ελλάδα εφόσον δεν υπάρχει τέτοιος στόχος προς το παρόν. Και είναι ξεκάθαρο ότι οι πλατιές μάζες μπορούν να κινητοποιηθούν όταν ο στόχος είναι ορατός. Τα κινήματα που αναπτύχθηκαν στη Δ. Ευρώπη για τη μη συγκατάσταση των Πέρσιγκ-Κρουζ είχαν να αντιπαλέψουν μια υπαρκτή απελλή κοντά τους όπως τώρα αντιταλεύουν τα πυρηνικά εργοστάσια επειδή ήδη υπάρχουν. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι δεν μπορούν να υπάρξουν αντιδράσεις και στην Ελλάδα. Απλά επισημαίνεται ότι μια τέτοια αντίδραση ενάντια σε μιά απειλή, που δεν είναι άμεσα "ορατή" θέλει περισσότερο χρόνο ωρίμανσης και σίγουρα ψηλότερο επίπεδο συνειδητότητας και ανεβάσματος γενικά όλων των αγώνων.

Για αυτό η δραστηριοποίηση γύρω από την πυρηνική ενέργεια και τα πυρηνικά όπλα δεν πρέπει να σταματήσει αλλά να εκφράζεται συνεχώς μέσα από κάθε ευκαιρία όπως: συνέπειες του πυρηνικού νέφους του Τσερνομπίλ, πυρηνικά "ατυχήματα", πυρηνικές δοκιμές, ρίξιμο πυρηνικών απόβλητων στη Θάλασσα, βιολογικές και άλλες δοκιμές και χρήση τους σε τοπικούς πολέμους κλπ Γιατί, η κάθε φορά εκλύσμενη ραδιενέργεια είναι προσ-

θετική. Αυτό σημαίνει ότι ο κίνδυνος δεν πέρασε επειδή κάποιες τιμές πέφτουν σε ρευματικές και μπεκερέλ Απεναντίας είναι αυξανόμενος και διαρκής.

Είναι ξεκάθαρο λοιπόν ότι με τις δεδομένες συνθήκες στην Ελλάδα θα ήταν αυταπάτη να περιμένουμε την εκδήλωση κάποιου αυθόρυμητου και μαζικού κινήματος. Απλά πρέπει να ξεκινήσουμε από την αρχή. Μονάχα με μια παρουσία-παρέμβαση από τα πριν με μια συνεχή δουλειά θα μπορούσε να εκφραστεί στο μέλλον μια τέτοια αντίδραση. Γιατί πράγματι σήμερα υπάρχει μια αγανάκτηση που όμως δεν εκφράζεται.

Η δημιουργία ενός "πόλου" φερέγγυου αντιπυρηνικού και αντιπολεμικού, αντίπαλου με το κράτος με μια συνεχή έντυπη ενημέρωση, με εμπεριστατωμένη πληροφόρηση (με τη βοήθεια επιστημόνων που βρίσκονται πολύ κοντά στις θέσεις μας), με μια παρουσία και παρέμβαση

κεντρική και συνοικιακή και κύρια με εναλλακτικές λύσεις αντιμετώπισης όχι μόνο των συνεπειών αλλά και των ίδιων των αιτίων του προβλήματος, θα μπορούσε να αποστάσει τις μάζες από τον κρατικό έλεγχο των εφομερίδων, της τηλεόρασης και των στημένων συγκεντρώσεων και συζητήσεων.

Ετσι δημιουργούνται οι προϋποθέσεις ώστε μέσα από την αντιπαράθεση ενός "κοινωνικού" πια (κατ' όχι μονάχα "πολιτικού") ρεύματος με το κράτος να μπορέσει να μπει το ζήτημα μιας κοινωνίας που δεν τρέφεται από τη σάρκα των μελών της.

Το ραδιενεργό νέφος ξαναβάζει επιπλέον επιτακτικά μετά την αποτυχία της παραδοσιακής αριστεράς στην Ελλάδα και σε αυτό το ζήτημα το θέμα "τι κάνουμε" και "τι πολιτικός φορέας χρειάζεται σαν εναλλακτική λύση"

Από πού ν' αρχίσουμε

Γι άλλη μια φορά λοιπόν το "ραντεβού με την Ιστορία" χάθηκε. Κι ας μην πουν μερικοί: "ε, τι πειράζει θα έχουμε και άλλες ευκαιρίες". Η πυρηνική καταστροφή όμως δεν είναι καμμιά απεργία που χάθηκε κι "ας περιμένουμε τις επόμενες". Η πυρηνική καταστροφή δεν επαναλαμβάνεται. Το σύνθημα ΣΩΣΙΑΛΙΣΜΟΣ ή ΒΑΡΒΑΡΟΤΗΤΑ είναι επίκαιρο όσο ποτέ άλλοτε, για όσους θέβατα ευαισθητοποιήθηκαν με το Τσερνομπίλ. Γι αυτό χρειάζεται μια προπαγάνδα σε αυτήν την κατεύθυνση.

Από πλευράς κινήματος τώρα. Πρέπει να αρχίσει μια σειρά ανοικτών ζυμώσεων ανάμεσα σε ομάδες, κινησιες κι άτομα που έχουν ήδη ασχοληθεί με το θέμα (οικολόγοι, κινήσεις ειρήνης, αντιμιλιταριστές κλπ). ή ευαισθητοποιήθηκαν πρόσφατα για μια συνεχή δραστηριότητα πάνω στα ζητήματα ειρήνης-πόλεμου, στα πυρηνικά και στις οικολογικές επιπτώσεις των συνεπειών του σημερινού κοινωνικού συστήματος για τη δημιουργία ενός αντιπυρηνικού-αντιπολεμικού κινήματος. Πρέπει να πάρουμε έπαφές και να συντονιστούμε με τα κινήματα της Δ. Ευρώπης και της Ανατολικής ώστε να υπάρξει εντατική και

συντονισμένη πίεση.

Ο δρόμος είναι σίγουρα μακρύς και επίπονος. Είμαστε όμως "αναγκασμένοι" αν όχι "καταδικασμένοι" να τον περπατήσουμε. Αν δεν θέλουμε βέβαια να καούμε μερά στα κρεβάτια μιας, αν θέλουμε να επιβιώσουμε και να δούμε μια άλλη κοινωνία.

Η ΑΚΕ σε κρίσιμη καμπή

"Η πρωταρχική και κύρια δουλειά δεν είναι η συνέχιση της αντιπαράθεσης με τα κεντροκά όργανα αλλά η προσπάθεια διεύρυνσης του μετώπου μας με τις ζωντανές και αντιπολεμικές δυνάμεις της ΑΚΕ για μια κοινή δραστηριότητα προς τα έξα που να προέρχεται από τη βάση της ΑΚΕ.

Αυτή η δραστηριότητα μέσα από κοινές πρακτικές θα βοηθούσε στην πολιτική ομοιογενοποίηση αυτών των δυνάμεων και ίσως αποτελούσε μεθαύριο τον εναλλακτικό πόλο συσπειρώσης μέσα στην ΑΚΕ και πιθανόν το σχήμα που θα την αντικαθιστούσε σε περίπτωση που έπεφτε σε πλήρη αδράνεια και διάλυση".

(από το "Κομμουνιστικό Πρόγραμμα" № 12, Απρίλης '85)

Με αυτά τα "προφητικά" λόγια έκλεινε το άρθρο που είχε δημοσιευτεί με τίτλο "Η δουλειά μας στην ΑΚΕ: απολογισμός και προοπτικές", στο "ΚΠ" πριν ακριβώς από ένα χρόνο. Στο διάστημα του ενός χρονού που πέρασε εμφανίστηκαν όλο και πιο έντονα, όλο και πιο καθαρά που περιγράφονται στο παραπάνω απόσπασμα. Δεν απομένει παρά να πούμε ότι ήρθε η ώρα των αποφάσεων, αποφάσεων που γίνονται όλο και πιο επιτακτικές μετά την αδυναμία αντίδρασης όλων των κινήσεων (οικολογικών, ειρήνης και αντιμετωπιστικών) στην επιδρομή του ραδιενεργού νέφους από το Τσέρνονοπιλ.

Η οργανωτική διάλυση της ΑΚΕ επιτάθηκε τον τελευταίο χρόνο. Το συντονιστικό των περιφερειακών ΑΚΕ δεν υφίσταται, το Πανελλαδικό Συμβούλιο δε συνεδριάζει πια και έχει αντικατασταθεί από τη Γραμματεία που αν και είναι μονάχα εκτελεστικό όργανο του Πανελλαδικού ωστόσο παίρνει όλες τις αποφάσεις. Πρόκειται για 5-6 άτομα που αποφασίζουν για τα πάντα: ανακοινώσεις, εκδηλώσεις, συνθήματα κλπ. Σε αυτό το σημείο έχει ιστάσει η "συμπετοχή" της Βάσης στην Κίνηση. Τα άτομα που κινούν σήμερα τα νήματα είναι σχεδόν τα ίδια με τα παλιά: κομματικά μέλη του ΚΚΕσ σώπας και διάφοροι "ανένταχτοι" που όμως πολιτικά είναι κοντά στο ΚΚΕσ. Πραγματική σφραγίδα δηλ. με στεγανά που κανείς δεν μπορεί να διαπεράσει.

Επιπλέον η ΑΚΕ έπρεπε να κάνει τη 2η Πανελλαδική Συνδιάσκεψη ένα χρόνο μετά από εκείνη του Απρίλη '84, δηλ. μέσα στο '85, που σημαίνει ότι τα σημερινά όργανα είναι παράνομα.

Πάντως πέρα από την οργανωτική διάλυση η ΑΚΕ, κι αυτό είναι το κυριότερο, δεν παρήγαγε καμια πολιτική θέση σε αυτό το διάστημα, δεν έκανε καμια ουσιαστική παρέμβαση.

Από την άλλη μεριά στη βάση υπάρχουν δύο ενδιαφέρουσες διαπιστώσεις: η πρώτη είναι η γραπτή παραίτηση 3 μελών του Πανελλαδικού που κάνουν κρυτική στον τρόπο λειτουργίας και δράσης της ΑΚΕ. Η δεύτερη είναι μερικές κοινές κινήσεις των "Ζωντανών" ΑΚΕ της Αθήνας που προσπάθησαν να έχουν κάποια κοινή εμφάνιση ή παρέμβαση όπως πχ στο φεστιβάλ της Αυγής του '85 και στην εναλλακτική συνάντηση του '85 στη Ν. Σμύρνη, στην πορεία του Πολυτεχνείου '85, στο Ακτιο το '86 ενάντια στα ΑΒΑΕ και στις πρόσφατες αντιπυρηνικές εκδηλώσεις με αφορμή το ραδιενεργό νέφος. Και το πιο σημαντικό η διάθεση για παραπέρα συντονισμό.

Εχει γίνει συνείδηση όσων ακόμα είναι ενεργοί στη βάση της ΑΚΕ ότι ο σημερινός τρόπος λειτουργίας μπλοκάρει κάθε δραστηριόποίηση και είναι αναστατωτικός. Η κατάσταση πρέπει να ξεκαθαριστεί οριστικά στην επόμενη Συνδιάσκεψη που πρέπει οπωδήποτε να γίνει το φινώπωρο του '86. Αν σε αυτήν εμφανιστούν στημένες ΑΚΕ συνοικιών ή πόλεων, που δεν είναι τίποτε άλλο παρά οι μεταμφιεσμένες ΚΟΒΕΣ του ΚΚΕσ, η κοραύδια αυτή δεν πρέπει να συνεχιστεί. "Σηκωνόμαστε και φεύγουμε" προτείνοντας μια εναλλακτική, πολιτική και οργανωτική, λύση σε όσες ομάδες ή άτομα υπάρχουν σε πα-

νελλαδικό επίπεδο. Για την υποβοήθηση αυτής της προοπτικής το περιοδικό "Αντιπολεμικό Δελτίο" της ΑΚΕ-εργαζόμενων θα μπορούσε να γίνει η έκφραση των ομάδων βάσης της ΑΚΕ.

Ο τρόπος πολιτικής συμπεριφοράς ορισμένων μελών του ΚΚΕσ δεν έχει τίποτε να ζηλέψει από τους ομόλογους του τού ΚΚΕ. Στην προσπάθεια τους να κατασυκοφαντήσουν την ΑΚΕ-εργαζόμενων και το "Αντιπολεμικό Δελτίο", οι δήθεν κάνει "εισοδισμό" στην ΑΚΕ, σε συγκεντρωση της Γραμματείας είχαν το θάρσος να παρουσιάσουν το άρθρο του "ΚΠ" № 12 ("η δουλειά μας στην ΑΚΕ: απολογισμός και προοπτικές") σαν να ήταν άρθρο του "Αντιπολεμικού Δελτίου"! Και ωτάμε: μπορούν να υπάρχουν ακόμα αυταπάτες ότι με τέτοια άτομα μπορεί να υπάρχει κοινή πορεία; Όσο για το ζήτημα του "εισοδισμού": είναι γελοίο. Κανείς δεν αρνήθηκε σε οποιαδήποτε πολιτική ομάδα, κίνηση ή κόμμα να παρεμβαίνει σε ανοικτές οργανώσεις μαζικού τύπου με τις απόφεις της. Οταν κατακρίνουμε το θανάσιμο σφιχταγκάλισμα της ΑΚΕ από το ΚΚΕσ δεν το κάνουμε πάνω στη βάση ότι θέλουμε μια ΑΚΕ χωρίς άτομα του ΚΚΕσ. Απλά θέλουμε μια κίνηση αυτόνομη από κόμματα και οργανώσεις (πολιτικά, οικονομικά και οργανωτικά), όπου η συγκυριακή επικρατηση κάποιου πολιτικού πρωσανατολισμού θα είναι αποτέλεσμα ενός πραγματικού συσχετισμού υπόρκτων δυνάμεων.

Τα πράγματα όμως δεν τελειώνουν εκεί. Είτε μείνουμε είτε φύγουμε από την ΑΚΕ το ζήτημα του αντιπολεμικού και αντιπυρηνικού κινήματος δεν μπορεί να μείνει στα πλαίσια της ΑΚΕ. Μετά την πρόσφατη παρηγορική καταστροφή στο Τσέρνονοπιλ μπαίνει ζήτημα ανασύνθεσης στο χώρο των ομάδων ή κινήσεων που κινούνται πάνω σε ζητήματα αντιπολεμικά, αντιπυρηνικά και οικονομικά. Αυτό σημαίνει ότι η ΑΚΕ ή οι οικογένειες που αποκύψει από την Συνδιάσκεψη δεν πρέπει να συσταθεί σε σώμα και να συνεχίσει τη δραστηριότητα της σαν να μην έγινε τίποτα, αλλά να προσπαθήσει να δουλέψει στην κατεύθυνση ενός ΕΝΙΑΙΟΥ αντιπυρηνικού-αντιπολεμικού κινήματος όπου θα συμμετέχουν αντιμετωπιστικές-αντιπυρηνικού-οικολογικού-ειρηνιστές. Είναι η μόνη κατεύθυνση που ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της εποχής. Τέρμα τα "μαγαζάκια", οι επιτροπές και οι κινήσεις, εμπρός για κινήματα μαζικά, αυτόνομα και ενεργά ■

Οι νέες προοπτικές

Μετά την εξαγγελία των οικονομικών μέτρων του ΠΑΣΟΚ τον Οκτώβρη του '85 μπήκαμε σε μια νέα φάση στα πολιτικά και συνδικαλιστικά πράγματα της χώρας. Η περίφημη "δεξιά στροφή" της κυβέρνησης (αναγκαία σε όλα τα επίπεδα πέρα από το οικονομικό όπως σχέσεις με ΗΠΑ και ΕΟΚ, θέματα βάσεων, πυρηνικών κλπ) δεν έγινε, όπως θέλουν να υποστηρίζουν οι υπόλοιποι εταίροι της Αλλαγής, γιατί ξαφνικά η κυβέρνηση "χάλασε" αλλά επειδή η ίδια η έξαρση της κρίσης υποχρέωντες τους διαχειρίστες της να στραφούν ενάντια στους εργαζόμενους μην έχοντας άλλη λύση μέσα στα πλαίσια του αστικού συστήματος.

Αυτή τη φορά όμως τα πράγματα δεν φαίνεται να είναι τόσο απλά για το ΠΑΣΟΚ. Ακόμα κι εκείνοι από τους οπαδούς του που αποδέχτηκαν με δυσφορία τα μέτρα έχουν τώρα παγώσει με την εκτίναξη των τιμών προς τα πάνω. Ολο και περισσότερα κερδίζει έδαφος, κι όχι μόνο σε επίπεδο συμμετοχής στις απεργίες, η θέση αναγκης: είμαι με το ΠΑΣΟΚ αλλά ενάντια στα μέτρα.

Στο πεδίο των εργατικών αγώνων ενώ μέχρι τα μέσα του Νοέμβρη '85 κατά πάτο την πίεση της βάσης υπήρχαν πρωτοφανείς για τα δεδομένα των τελευταίων χρόνων κινητοποιήσεις σε επίπεδο ανώτερων συνδικαλιστικών οργάνων (ΓΣΕΕ, Εργατικά Κέντρα, Ομοσπονδίες) στη συνέχεια οι ίδιες οι παρατάξεις που σπρώχτηκαν σε αυτούς τους αγώνες ξεκίνησαν το γνωστό Βιολί της κομματικής εκμετάλλευσης με βαρετές συγκεντρώσεις-πορείες χρησιμοποιώντας τους εργαζόμενους σα μοχλού πίεσης στις παρασκηνιακές συζήτησεις για τις καρέκλες στη ΓΣΕΕ όπου παρατηρήθηκε για ένα διάστημα το γελούσι φαινόμενο να ζητάνε από αυτούς που οι ίδιοι τους χαρακτηρίζαν λακέδες και αστούς εγγυήσεις! για ένα γνήσιο συνέδριο.

Αναπόφευκτο αποτέλεσμα ήταν η όλο και πιο αραιή συμμετοχή σε τέτοιου είδους κινητοποιήσεις.

Όλη αυτή η κατάσταση που ξεκίνησε με αφορμή τις διασπάσεις στο συνδικαλιστικό, έφερε και την καταβάθμωση του βισικού επιχειρήματος του ΠΑΣΟΚ για τη στήριξη του, δηλ. "δεν είμαστε χειρότεροι από τη δεξιά". Τώρα όλοι ανησυχούν με αποτέλεσμα να φυτρώνουν η μια μετά την άλλη κινήσεις, ομαδοποιήσεις κλπ,

σε αναζήτηση της "νέας ταυτότητας της αριστεράς". Ασχετά με την κατάληξη όλων αυτών των διεργασιών όπου σε τελευταία ανάλυση τις περισσότερες φορές την ηγεσία έχουν οι "φίρμες" που σέρνουν όλα τα κατάλοιπα της προηγούμενης ρεφορμιστικής παρουσίας και όπου η οποιαδήποτε κίνηση που ζεκινά έστω και από το συνδικαλιστικό επεκτείνεται στις προσπάθειες για τη δημιουργία κάποιου κόμματος σε στυλ αριστεράς του ΠΑΣΟΚ ή του ΚΚΕ κλπ, το θετικό βρίσκεται στην αλλαγή της νοοτροπίας της βάσης που αρχίζει να προβληματίζεται αρκετά για τις μελλοντικές εξελίξεις ώστε να δημιουργούνται οι δυνατότητες για μια επέμβαση σε πραγματικά ταξική βάση.

Ας δούμε όμως ποιες ξεξιλίξεις υπάρχουν σε επίπεδο εργατικών αγώνων. Μετά τις πρώτες απεργιακές εκρήξεις και τη σχετική πτώση στη συνέχεια, από το Φλεβάρη '86 περίπου, ξεκίνησε μια νέα περίοδος εργατικών αγώνων με πρωτοπορεία τους εργαζόμενους στον νευραλγικό τομέα των κρατικών συγκοινωνιών και κύρια τους εργαζόμενους στον ΗΠΑΠ

Με αιχμή τη διεκδίκηση των κεκτημένων που αφαιρέονται και επικείμενες τις αποφάσεις για απολύσεις στις "προβληματικές", αυτήν την φορά τα πράγματα δε φαίνονται εύκολα να καταλαγάζουν. Κύρια όμως βλέπουμε ένα ποιοτικό ανέβασμα των αγώνων των εργαζόμενων σε κλάδους παραδοσιακά "ανήσυχους". Η παλλή παράδοση που είχαν δημιουργήσει οι επίσημες ηγεσίες, δηλ. συζήτηση και πάλι συζήτηση, η πιούτητα, αυτοσυγκράτηση κλπ αρχίζει τώρα να δείχνει ότι σιγά-σιγά ξεπερνιέται. Ετσι έχουμε:

■ ξεπέρασμα της αποφυγής σύγ-

κρουσης στις δικαστικές μεθοδεύσεις που βγάζουν παράνομες απεργίες, επισχέσεις εργασίας κλπ (πχ εργαζόμενοι στα νοσοκομεία).

■ δυναμική περιφρούρηση των απεργιών (στον ΗΠΑΠ συγκρούσεις με ΜΑΤ, αστυνομία, αφαίρεση τρολλέδων για να μη κινούνται τα τρόλλες, έύλο στους απεργοσπάστες κλπ)

■ προσπάθειες για κοινούς αγώνες πέρα από τα γνωστά προκατασκευασμένα καπέλλα (πχ εργαζόμενοι στις συγκοινωνίες, προβληματικές κλπ).

■ συμμετοχή εργαζόμενων της βάσης πέρα από όλες τις πολιτικές και κομματικές αντιλήψεις.

Βλέπουμε λοιπόν να δημιουργούνται μέσα στους εργαζόμενους καταστάσεις που ξεφεύγουν από τα παλιά δεδομένα μέσα από το γενικό κλίμα, μαχητικής αντιπαράθεσης με τον κρατικό μηχανισμό (αστυνομία, δικαστήρια κλπ) και την πιμπάτη της νεολαίας και τις διαίτερα εκείνης που δέχεται τις μοντέρνες αναρχικές αντιλήψεις αλλά και πολλών μικροαστικών τμημάτων (αγρότες, φορτηγάτηδες κλπ).

Αναπόφευκτα βέβαια σκληραίνει και η αντίδραση του κράτους (τα δακρυγόνα και οι πυροβολισμοί της αστυνομίας μπήκαν για τα καλά στη ζωή) ρίχνοντας και τα τελευταία φύλα συκής του κράτους πρόνοιας.

Μέσα από τις διαπιστώσεις που έγιναν προηγούμενα φάνηκε το πολιτικό ανέβασμα των αγωνιστικών κινητοποιήσεων σημαντικών κλάδων των εργαζόμενων και η δυνατότητα συνέχισης του μέσα από την οξύτητα των προβλημάτων.

ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ

κρατικοί και κομματικοί μηχανισμοί ελέγχου των εργατών

συνέντευξη με εργάτη των Ναυπηγείων

Η παρακάτω συνέντευξη πάρθηκε από εργάτη των ΝΑΥΠΗΓΕΙΩΝ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ (ενός από τα μεγαλύτερα της Ελλάδας) που είναι προβληματική επιχείρηση ελεγχόμενη από την Εμπορική Τράπεζα.

Το ενδιαφέρον βρίσκεται στα στοιχεία που δίνονται από τα μέσα για την τακτική που ακολουθεί η Διοικηση και το Σωματείο που ελέγχεται από την ΠΑΣΚΕ για να περάσει στους εργαζόμενους τη λογική της αναστολής οποιωνδήποτε διεκδικήσεων στο όνομα της σωτηρίας της επιχείρησης.

Και δεν είναι βέβαια μόνο η νεο-"σοσιαλιστική" ιδεολογία. Κάπου μέσα από τις καθημερινές εμπειρίες φαίνεται πόσο η νέα συνταγή μοιάζει με την παλιά της Δεξιάς. Χαριεδισμός, εντατικοποίηση, απειλές, αλλοίωση εκλογικών αποτελεσμάτων κλπ. Μόνο η ορολογία άλλαξε!

Μέσα από τη συνέντευξη φαίνεται και η τακτική που ακολουθεί η ΕΣΑΚ (ΚΚΕ) και άλλες συνδικαλιστικές δυνάμεις.

ΕΡ: Ποια είναι η κατάσταση στα Ναυπηγεία σήμερα;

Από το 1982 μέχρι σήμερα η διεύθυνση κι η ηγεσία του σωματείου λένε συνέχεια ότι "δεν πάμε καλά", "θα κλείσουμε" κλπ. Αυτό έχει μεγάλη επίδραση στους εργάτες, που δεν κατανοούν έτσι κι αλλοιώς την ανάγκη της αντιδρασης, και δεν αντιδράνε.

Από το 1982-84 τις περισσότερες φορές χτυπάγματα κάρτα "Α.Α" (άνευ απασχόλησης) γιατί δεν υπήρχε καθόλου δουλειά. Τώρα δουλεύουμε με τις παραγγελίες της ΔΕΗ. Παλιότερα λέγανε πως θα φτιάχουμε βαγόνια του ΟΣΕ για να καλυφθεί η ναυπηγοεπισκευαστική βιομηχανία Πάντως κανούργια καράβια δεν έχουμε φτιάξει καθόλου. Δουλεύουμε μόνο με επισκευές και με τα έργα της ΔΕΗ τα οποία θα κρατήσουν τουλάχιστον για πέντε χρόνια και θα φέρουν πολλά λεφτά στα Ναυπηγεία. Για αυτό τώρα είναι ευκαιρία για να διεκδικήσουν κάτι οι εργαζόμενοι.

Παλιότερα η επιχειρηματολογία του ΠΑΣΟΚ ήταν: "που αλλού θα καθοσαστε και θα σας πληρώνανε; Πηγαίνετε στη Μόσχα να δείτε τι γίνεται". Τώρα όμως βλέπουμε στην πράξη πως οι εργοδότες, οι εργοδηγοί και οι ομαδάρχες περνάνε την εντατικοποίηση. Πλέον ούτε για καφέ προλαβαίνουμε να πάμε, ούτε για κατούρημα. Όταν δεν υπήρχε δουλειά ήταν φυσικό να μη μας πρεσσάρουνε, τώρα όμως τα πρόγματα αντιστράφουν. Χαρακτηριστική ήταν η φράση του Ζαφειρόπουλου (γενικός διευθυντής της εταιρείας) όταν πήρανε τις παραγγελίες: "παλιά τώρα ο αρραβώνας τελείωσε και άρχισε ο γάμος" δηλ. ανασκούμπωθείτε και δουλεύετε.

ΕΡ: Πώς αντιδρούν οι εργάτες σε αυτές τις μεθοδεύσεις και ποια είναι η κατάσταση στο συνδικαλιστικό επίπεδο;

Αντιδραση, σε κάποιο επειπέδο, υπάρχει από την ΕΣΑΚ η οποία έχει μια σχετική δύναμη περίπου 30%. Στις τελευταίες εκλογές πήρανε: 8έδρες η ΠΑΣΚΕ (700 περίπου ψήφοι), 3 η ΕΣΑΚ (380 ψήφοι) και 2 η Δεξιά (174 ψήφοι). Παλιότερα η Δεξιά είχε μία έδρα.

Σήμερα το συνδικαλιστικό κίνημα ελέγχεται από τους σοσιαλρεφορμιστές του ΠΑΣΟΚ. Η ΕΣΑΚ είναι πολύ πεσμένη. Μέχρι το '79 η ΕΣΑΚ είχε την πάνω βόλτα και η ΠΑΣΚΕ ήταν σχεδόν ανύπαρκτη. Τότε όμως στην κυβέρνηση ήταν η Δεξιά. Η διεύθυνση των Ναυπηγείων είχε βάλει κάποιον Λαζαρέλη να ωτιάζει ένα εργατοπατεριστικό σωματείο. Οι εργάτες όμως ανταρέψανε το Λαζαρέλη, κάνανε εκλογές από μόνο τους στις οποίες υπερέσχυσε η ΕΣΑΚ.

Τότε υπήρχαν δυο αντισύνδεσμοι. Ο ένας ήταν το Σωματείο Ηλεκτροσυγκολητών Ναυπηγείων Ελευσίνας (ΣΗΝΕ) με επικεφαλής ένα γνωστό δεξιό εργατοπατέρα στο χώρο της Ελευσίνας, κάποιο Σακά. Τότε απαριθμούσε περίπου 180-200 μέλη. Τώρα πια είναι ανύπαρκτος με 25-26 μέλη

Η θέση του Σακά ήταν καθοριστική. Επαιζε μεγάλο ρόλο στις προσλήψεις και τις απολύσεις. Τώρα αυτή τη θέση την έχει ο Χαρίτος, ο πρόεδρος του σωματείου (ανήκει στην ΠΑΣΚΕ).

Ο άλλος αντισύνδεσμος ήταν ο ΝΕΥΣ (Ναυπηγεία Ελευσίνας-Υπαλληλικό Σωματείο) με επικεφαλής κάποιο Ζέρβα, επίσης δεξιό. Τότε απαριθμούσε γύρω στο 60% των υπαλλήλων. Τώρα είναι κι αυτό ανύπαρκτο.

ΕΡ: Ποια ήταν η στάση της ΠΑΣΚΕ και των όλων παρατάξεων μετά το '81;

Μετά το 1981 πολλά από τα μέλη των δυο αυτών σωματείων, με πρόταση του Χαρίτου, γραφτήκανε στο ΣΕΝΕ (Σωματείο Εργαζόμενων Ναυπηγείων Ελευσίνας). Χαρακτηριστική ήταν η καθοδήγηση των εργοδηγών σε διάφορα άτομα που δεν ανακατεύοντουσαν να μπουν στο σωματείο. Μαζί με αυτόν τον κόδιμο που ήταν ήδη στο ΣΕΝΕ και με τους εργοδηγούς και υπεργοδηγούς που δεν ήταν στο ΣΕΝΕ κατάφεραν να δώσουν απόλυτη πλειοψηφία στην ΠΑΣΚΕ σε συνεργασία με τους κλαδικούς εργάτες-εργατοτεχνίτες του ΠΑΣΟΚ αλλά και με άλλους εργάτες που πιστεύουν ειλικρινά ότι πρέπει να δώσουμε μια ακόμα ευκαιρία στο ΠΑΣΟΚ.

Πέρυσι έγινε συνέλευση όπου η ΕΣΑΚ έβαλε θέμα τη διεκδίκηση του 150ρικου (αύξηση στο μεροκάματο)

Μαζεύτηκαν 350 υπογραφές (χρειάζεται το 1/4 των μελών για να γίνει συνέλευση), έγινε η ψηφοφορία που στους εργατοτεχνίτες, δηλ. μέσα στις δυνάμεις παραγωγής υπερίσχυσε η πρόταση της ΕΣΑΚ για το 150ρι με διεισθυρά 10-15 φήμων. Οταν ανοίχτηκαν οι κάλπες των υπαλλήλων (υπήρχαν διαφορετικές κάλπες για τους εργατοτεχνίτες και άλλες για τους υπάλληλους) υπερίσχυσε η ΠΑΣΚΕ με διαφορά περίπου 100 ψήφων.

Η δύναμη του σωματείου είναι 200 υπάλληλοι και 1300 εργατοτεχνίτες. Μέσα στο σωματείο είναι και οι εργοδηνοί, οι προϊστάμενοι κλπ. Εξω από αυτό είναι μόνο τα 25 μέλη του ΣΗΝΕ και τα 40-60 του ΝΕΥΣ καθώς και κάποιοι μεμονωμένοι που δεν συμμετέχουν σε τέτοιες διαδικασίες. Γενικά πάντως είναι όλοι μέλη του σωματείου. Οι συνδρομές κρατούνται αυτόματα από τον εργοδότη κάθε μήνα ο οποίος τα δίνει μετά στο σωματείο. Ετσι ελέγχουνε καλύτερα ποιοι είναι συνδικαλισμένοι και ποιοι όχι. Αυτό δε γίνεται στα δυο μειοψηφικά σωματεία γιατί δεν είναι αναγνωρισμένα από τον 1264. Υπήρχε μια πρόταση της ΕΣΑΚ να παίρνει τις συνδρομές ο σωματειακός αντιπρόσωπος αλλά όμως υπερίσχυσε η ΠΑΣΚΕ που πρότεινε να τα κρατάει η εταιρεία.

Ο ρόλος της ΠΑΣΚΕ είναι ξεκάθαρα φασιστικός απέναντι στα στοιχεία της ΕΣΑΚ. (Βέβαια δεν υπάρχει και καμιά άλλη αντιπράθεση. Υπήρχαν 4-5 Τροτσκιστές από το ΞΕΚΙΝΗΜΑ, διαγραμμένοι του ΠΑΣΟΚ αλλά από τότε που έφυγε ο ένας από αυτούς δεν έχουν πια καμιά παρουσία στις τελευταίες εκλογές συνεργάστηκαν με την ΕΣΑΚ σαν "Δημοκρατική Ενότητα"). Ασκεί (Η ΠΑΣΚΕ) ψυχολογική βία στα στοιχεία που αντιδράνε, σε προσωπικό επίπεδο. Και σε μένα αλλά και σε άλλους συναδέλφους έχουν πει να κάνουμε το κοριόδο γιατί αν μας διώξουν δεν θα μπορούμε να βρουμε δουλειά κλπ. Και τότε που μαζεύμε τις υπογραφές για το 150ρι λέγανε να μην υπογράφουμε γιατί "θα βρεθούμε έξω από την πύλη".

Τον τελευταίο μήνα πριν τις εκλογές γίνανε πολλές προσλήψεις. Ηρθαν περίπου 200 άτομα, οι περισσότεροι από τους οποίους ήταν στην κλαδική του ΠΑΣΟΚ, με δίμηνη σύμβαση. Πολλοί μετά το δίμηνο υπογράφανε σύμβαση αορίστου χρόνου και άλλοι ξανά δίμηνη.

ΕΡ: Με ποιους τρόπους η ΠΑΣΚΕ περνάει την κυβερνητική γραμμή;

Η ΠΑΣΚΕ έχει καταφέρει να περάσει την αντίληψή της οι κομμουνιστές θέλουν να κλείσουν τα εργοστάσια, να υπάρχουν προβλήματα για να δημαγωγούν. Λένε πχ ότι την ΠΕΤΡΟΛΑ την κλείσανε οι κομμουνιστές με τις απεργίες που κάνανε. Το ίδιο και τα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά. Αν υπάρξει φυνή διαμαρτυρίας απειλούντες ότι θα πάθουμε και μεις τα ίδια. Για να υποστηρίζουν την οικονομική-εισοδηματική πολιτική της κυβέρνησης μίλησαν για τη διεθνή κρίση που είναι φυσικό να χτυπήσει και την Ελλάδα και ζήτησαν από τους εργαζόμενους να κάνουν υπομονή, να μη ζητάνε υπέρογκα ποσά κλπ.

Τελευταία ο πρόεδρος, που είναι της ΠΑΣΚΕ, κατηγορεί ότι οι κομμουνιστές βουλώσανε τις τουαλέτες και την άλλη μέρα κρεμάσανε ένα πανώ προσπαθώντας να δημιουργήσουν κλίμα εξέγερσης. Το πανώ αυτό έχει πράγματι κρεμαστεί, όχι όμως για τις τουαλέτες αλλά για τα σκουπίδια και τις άθλιες γενικά συνθήκες σε κάποιο συνεργείο που δεν έχουν ούτε αποδυτήρια. Στην πραγματικότητα οι τουαλέτες βουλώσανε επειδή πολλοί συνάδελφοι έχουν πρόβλημα με τις αιμορούδες κι αφού χρησιμοποιήσουν τα πλαστικά μπουκάλια για να πλυθούν τα παρατάνε μετά μέσα στις τουαλέτες. Επίσης πολλοί συνάδελφοι πλένονται με ροκανίδι για να βγάλουν τις μουτζούρες από πάνω τους. Ετσι σιγά-σιγά οι τρύπες βου-

λώνουν και χρειάζεται συντήρηση κάθε 15-30 μέρες.

Είναι βέβαια και το επίπεδο του κόσμου πολύ χαμηλό. Οταν είχε το σωματείο η ΕΣΑΚ η εταιρεία είχε βάλει πετσέτες και μπουκάλια με υγρό σαπούνιγια να πλενόμαστε. Όμως τα μπουκάλια έσπασαν, οι πετσέτες σκίστηκαν παρά τις διαμαρτυρίες μερικών που λέγανε ότι αυτά είναι για μας και δεν ταχρηματίζουμε ούτε ο Ζαφειρόπουλος ούτε άλλοι της εταιρείας. Και η διεύθυνση τα απέσυρε γιατί οι εργάτες δεν φρόντιζαν για αυτά. Κι όμως την ευθύνη τη βίζανε στους κομμουνιστές.

ΕΡ: Εκτός από τους εργατοπατέρες της ΠΑΣΚΕ, δεν υπάρχουν μέσα σε αυτήν άτομα που αντιδρούν;

Υπάρχουν βέβαια μέσα στην ΠΑΣΚΕ και τίμια άτομα που βλέπουν αυτήν τη βρώμικη πολιτική και θέλουν να αντιδράσουν αλλά δεν το κάνουν γιατί μπλοκάρονται κύρια συνασθματικά. Οι περισσότεροι υπεύθυνοι παραγωγής είναι άσχετοι και ζέρουν μόνο να καρφωνουν. Η οργάνωση της παραγωγής είναι κακή. Χρειαζόμαστε διπλάσιο χρόνο και προσπάθεια από ότι θα έπρεπε για να κάνουμε μια δουλειά. Μια μηχανή ηλεκτροσυγκόλησης, για παράδειγμα, την ανεβάζεις μια ροδέλα και καίει το ρεύμα, την κατεβάζεις μια ροδέλα και καίει το ηλεκτρώδιο θύσιο για τα ηλεκτρώδια είναι τα χειρότερης ποιότητας που υπάρχουν. Οταν κάνουν εκκλήσεις για παραγωγικότητα θα έπρεπε πρώτα να έρθουν στα Ναυπηγεία να δουν με τις συνθήκες δουλεύουμε. Και μετά να μας εξηγήσουν το για ποιον να παράγουμε.

Υπάρχουν συνολικά 900-1000 εργατοτεχνίτες. Ουσιαστικά όμως η δουλειά βγαίνει από 400-500 άτομα. Στο δικό μας συνεργείο πχ είμαστε 25 άτομα. Ενας εργοδηγός, ένας υπεργοδηγός και πέντε ομάδαρχες. Οι 7 στους 25 λοιπόν δεν πλάνουν εργαλεία στα χέρια τους. Είναι ουσιαστικά αργόσχολοι.

Το σωματείο πρότεινε από 1/1/86 να παίρνουν ένα ειδικό πριμ όσοι παράγουν. Εκανες μια δουλειά Α παίρνεις ένα πριμ Α κλπ. Εχει λοιπόν την δυνατότητα ο εργοδηγός να βάλει τον κολότο του να κολήσει μια ανθρωποθυρίδα σε ένα καρβύ και θα πάρει έτσι 20% πριμ παραγωγής στο μεροκάματο. Και κάποιον άλλο θα τον βάλει να δουλέψει σε εσωτερική εντολή για τις ανάγκες των Ναυπηγείων και θα πάρει 10% πριμ. Να τι προτείνει η ΠΑΣΚΕ. Αυτή η τακτική οδηγεί σε διάσπαση τους εργάτες. Θα συμβεί ότι γίνεται και με τις υπερωρίες του Σαββάτου όπου οι εργοδηγοί καλούνται όσους είναι "εργατικοί", υπάκουοι κλπ. Ετσι ενώ ο εργάτης δεν ενδιαφέρεται αν ο σωλήνας που θα σταλεί στο πλοίο έχει γύρωγύρω καψίματα από την ηλεκτροσυγκόληση, όμως κριτικάρει τη δουλειά των άλλων που δεν είναι προσεκτική κλπ

Ακόμα ένα πρόβλημα είναι το ότι πολλοί έχουν οικογένειες και φοβούνται να υιοθετήσουν άλλες απόψεις, ούτε της ΕΣΑΚ ούτε κανενάς άλλος, για να μην τους απολύσουν. Οταν μαζεύαμε τις υπογραφές για το 150ρι ενώ δύσκολα μαζέψαμε 350 υπογραφές στη συνέλευση ψήφισαν υπέρ περίπου 620.

ΕΡ: Ο Χαρίτος πως επιβάλλεται στον κόσμο;

Μετά την καθιέρωση του 1264 που έλεγε ότι δυο μήνες πριν και δυο μετά αφότου απόλυταν κάποιον μετά από συνδικαλιστική κινητοποίηση ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος να τον αποζημιώσει ή να τον ξαναπροσλάβει. Οι ιδιωτικές εταιρείες αποζημιώσαντες τους απολυμένους, αλλά κάποιες υποτιθέμενα κρατικές, όπως τα ναυπηγεία, που ελέγχονταν από την ΕΜΠΟΡΙΚΗ, ξαναπήραν πολύ κόσμο και μάλιστα άσχετα από πολιτική τοποθέτηση. Ο Χαρίτος έπαιξε το ρόλο του σε αυτό. Και οι εργάτες νοιώθουν υποχρεωμένοι απέναντι του. Αυτός πάντα βάζει τα θέματα σε προσωπικό επίπεδο. "Τι πρόβλημα έχεις; πέρνα να το συζητήσουμε." Ποτέ δεν έχει προτείνει να λύσουμε ένα πρόβλημα συλλογικά. Και οι ίδιοι οι εργάτες δεν προβληματίζονται από το ότι δεν θα μπορούν να αντιπαρατεθούν μαζί του επειδή θα τουχωστάνε χάρη.

ΕΡ: Πώς προβάλλανε την εντατικοποίηση οι συνδικαλιστές της ΠΑΣΚΕ;

Κύρια με το πριν του 20% για αυτούς που βγάζουν παραγωγή και το 10% για τους άλλους. Επίσης διαδίδουν την άποψη ότι όσοι δουλεύουν περισσότερο πρέπει να αμείβονται περισσότερο. Προσπαθούν έτσι να διαχωρίσουν τους "καλούς" από τους "κακούς", τους "εργατικούς" από τους "τεμπέληδες". Από την άλλη μεριά λένε ότι η ΕΣΑΚ θέλει να κλείσουν τα εργοστάσια, να υπάρχει ανεργία, να στείλουν κόσμο στις φυλακές και στα ξερονήσια για να γίνουν ήρωες και να ανεβάσουν το ποσοστό τους. Και το κακό είναι ότι οι εργάτες τα έχουν δεχθεί όλα αυτά. Φτάνουν στο σημείο να υποστηρίζουν ότι μια απεργία είναι σε βάρος των εργαζομένων γιατί αυτοί θα αντιμετωπίσουν πρόβλημα επιβίωσης ενώ το κεφάλαιο έχει τη δυνατότητα να αντέξει ακόμα και μια απεργία 2-3 χρόνων. Και φυσικά αυτή η αντίληψη είναι καθοριστική για τους αγώνες όταν τα μόνα όπλα που διαθέτουν οι εργαζόμενοι είναι η απεργία και η οργανωση τους.

ΕΡ: Ποιος είναι ο ρόλος της ΕΣΑΚ;

Υπάρχει πολύς κόσμος απογοητευμένος από την ΕΣΑΚ Παληότερα βλέπανε με καλό μάτι το εργατικό κίνημα με επικεφαλής το ΚΚΕ. Βέβαια δεν είχαν ιδεολογικά προβλήματα για το τι συνέβηκε το 1917 ή το 1926. Ξέρανε συναισθηματικά μόνο ότι ο εκπρόσωπος του εργατικού κινήματος είναι το ΚΚΕ. Σήμερα λένε ότι ο Σπυρόπουλος, ο οποίος ήταν πρόεδρος του ΕΚ Ελευσίνας και στέλεχος της ΕΣΑΚ, μας ταλαιπώρησε το '75 όταν ζητάγαμε αυξήσεις 30%, και μετά από 60 μέρες απεργία μας πούλησε & πήραμε αύξηση μόνο 8%. Και άλλοι εργατές εκτός ναυπηγείων πχ από τη Χαλυβουργική έχουν την ίδια γνώμη για τον Σπυρόπουλο. Η στάση του ΚΚΕ δεν είναι σωστή. Κάναμε για παράδειγμα 4ωρες στάσεις εργασίας με σκεπτικό να πληρωνόμαστε για να μπορούμε να ζήσουμε από την μια και να μη βγαίνει η δουλειά από την άλλη. Κατι τέτοιο όμως, ιδίως εκείνη την εποχή, δεν έβλαπτε την εργοδοσία γιατί έτσι κι αλλοιώς δεν υπήρχε δουλειά. Εκ-

τός αυτού ο αγώνας μας δεν πήρε διαστάσεις έξω από τα ναυπηγεία με αποτελέσμα κανένας εργάτης από την Αθήνα ή τον Πειραιά να μην ενδιαφέρθει για την απεργία μας για να μας υποστηρίξουν. Παρόμοια όταν απεργούσαν οι Χαλυβουργοί εμείς δουλεύμενοι γιατί δεν μας είχαν ενημερώσει, δεν είχαν καλέσει μια πανελευσινιακή απεργία συμπαράστασης για παράδειγμα. Και όλα αυτά με το σκεπτικό ότι σε κάθε χώρα υπάρχουν διαφορετικά προβλημάτα που θα τα λύσουν οι εργάτες ζεχωριστά. Η εισοδηματική πολιτική όμως είναι κοινή. Τα τσιγάρα δεν ακριβιάζουν μόνο για τους εργάτες των Ναυπηγείων αλλά για όλο τον κόσμο. Η άποψη ότι ο αγώνας που ζεκίνησε πχ από την ΠΕΤΡΟΛΑ ανήκει στην ΠΕΤΡΟΛΑ είναι καθαρά τρειντγιουντιστική.

Όταν ξεκίνησαν οι απεργίες πρωτοπόροι ήταν οι ΕΣΑΚΙΤΕΣ. Τότε η ΠΑΣΚΕ ήταν τραβηγμένη. Τώρα, μετά την "Αλλαγή" μας παρουσιάζοντας σαν σωτήρες. Αντιπαραθέτουν στην "επαναστατική γυμναστική", όπως την ονομάζουν, του ΚΚΕ τη συνδικαλιστική τους "ωριμότητα" και "ευθύνη". Και η ΕΣΑΚ από τη μεριά της εξακολουθεί να μιλάει για ενότητες. Το '75, μετά την πτώση της Χούντας αυτή η ενότητα υπήρχε. Τώρα αν αντιδράσεις σου λένε πως υπονομεύεις την "Αλλαγή". Σήμερα ο κόσμος πιστεύει ότι το ΠΑΣΟΚ έχει καλές προθέσεις ενώ κανένας δεν υποστήριζε κάτι τέτοιο για τη Δεξιά.

ΕΡ: Ποιες ήταν οι αντιδράσεις στις τελευταίες εξιλίξεις με τη ΓΣΕΕ, με τις διαγραφές των συνδικαλιστών της ΠΑΣΚΕ κλπ;

Δεν συζητήθηκε καθόλου το θέμα αυτό. Η αντιπαράθεση μεταξύ ΚΚΕ-ΠΑΣΟΚ (η μονη που υπάρχει) μένει σε επίπεδο ποσοστών. Δεν υπάρχει πολιτική αντιπαράθεση. Ακόμα και στις συνελεύσεις δεν μιλάει κανείς άλλος έξω από τους οργανωμένους.

Το πρόβλημα είναι να αντιμετωπίσουμε την αγτιπαράθεση του τι γίνεται στη Μόσχα και στη Βουλγαρία. Γιατί όταν ο κόσμος ακούει κομμουνιστές εννοεί τους ανατολικούς. Και εκεί πια χρειάζεται ανοικτή ρήση. Ουμάς δεν υπάρχουν δυνατότητες για κάτι τέτοιο. Καλύτερα μια υπόγεια δουλειά παρά να χάσεις εντελώς την επαφή με τους εργάτες. Γιατί υπάρχει πάντα ο κίνδυνος να σε πλακώσουν στο ξύλο ή να σε βγάλουν πρεζάκια και να χάσεις έτσι την εμπιστοσύνη του κόσμου. Το ερώτημα πάντως για τα αποτελεσματα μιας επέμβασης σε άτομα αδιάφορα παραμένει.

Ισως η τακτική του εισοδισμού στην ΕΣΑΚ να είναι σωστή, ίσως να είναι λάθος. Πάντως μέσα στην ΕΣΑΚ υπάρχουν τίμια στοιχεία που ενδιαφέρονται για την προώθηση των εργατικών διεκδικήσεων (κι όχι για την ιδεολογία του ΚΚΕ) αλλά δεν βλέπουν κάποιο άλλο σχήμα που θα μπορούσαν να συμμετάσχουν. Και φυσικά έχουν την εκτίμηση ότι οι μειοψηφικές κινήσεις είναι χαμένες από χέρι. Το θέμα είναι να κρατήσεις τις πολιτικές αποστάσεις ώστε να μη χάσεις ούτε τον κόσμο που έχει μέσα στην ΕΣΑΚ διατηρώντας τις επιψυλάξεις του ούτε αυτούς που δυσπιστούν καθαρά απέναντι της και είναι εντελώς έξω από αυτήν.

1. Οι ξένοι εργάτες στην Ελλάδα

το θεσμικό πλαίσιο

Η απασχόληση των ξένων στην Ελλάδα καθορίζεται από προπολεμικούς νόμους! (άρθρο 13 του Ν. 4310/1929 τροποποιημένο με τους Ν 5288/31 και 5405/32, τους Α.Ν. 46/36 και 320/36) που απαγορεύουν την απασχόληση ξένων σε οποιαδήποτε δημιουργία αν δεν είναι επαρχίασμένοι με άδεια εργασίας! Έτσι μεταπολεμικός νόμος είναι ο 1346/83 που αναφέρεται κύρια στις παραβάσεις των εργοδοτών στην απασχόληση ξένων εργατών χωρίς ήδη είναι και που προβλέπει φυλάκιση μέχρι 3 μήνες και χρηματική ποινή τουλάχιστον 100.000 δραχμές. Παράλληλα δε την άμεση απέλαση των "παράνομων" ξένων εργατών. Από ότι τουλάχιστον έχει δημοσιευτεί δεν ξέρουμε αν υπάρχουν εργοδότες που φυλακίστηκαν ή που πλήρωσαν τέτοια πρόστιμα. ΞΕΡΟΥΜΕ όμως ότι μέσα στο 1986 απελάθηκαν 150 ξένοι εργάτες. Οι νόμοι λοπόν υπάρχουν μόνο που εφαρμόζονται μονόπλευρα, ταξικά.

Γκασταρμπάϊτερ στην Ελλάδα

ή

ρατσιστής δεν είναι μόνο ο Λεπέν

Από διαδήλωση των απολυμένων πακιστανών στην Αθήνα.

Οι απολυμένες των 200 πακιστανών εργατών από τα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά έβγαλαν στην επιφάνεια το ζήτημα και τα προβλήματα των ξένων εργατών στην Ελλάδα. Ήταν πράγματι για αλλη μια φορά η ευκαιρία για να διαπιστωθεί η αντεργατική και ρατσιστική πολιτική της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, καθώς και η αδιαφορία από μέρους του ΚΚΕ και ΚΚΕες που στήριξαν τον αγώνα μονάχα με ανακοινώσεις και διαμαρτυρίες στις εφημερίδες τους. Οι πακιστανοί δεν ψηφίζουν κατά άρα δεν είναι κουκιά για τις εκλογές.

Το πιο σημαντικό όμως είναι ότι η αδιαφορία και πολλές φορές η εχθρική αντιμετώπιση των ξένων εργατών έχει περάσει σε πλατιά στρώματα της κοινωνίας και των εργαζόμενων και συνδιάλεγεται με άλλα φαινόμενα ρατσισμού που σημάδεψαν τελευταία την Ελλάδα: Εξαμίλια, δίκη πλοιάρχου που πέταξε στη θάλασσα μαύρους λαθρεπιβάτες κλπ. Σε περίοδο οικονομικής και κοινωνικής κρίσης ενός συστήματος, του καπιταλισμού, που έδειχνε ότι μόνο μπροστά μπορούσε να τραβήξει (έτσι τουλάχιστον μας έλεγαν) πρέπει πάντα να υπάρχουν αποδοπομπαίοι τράγοι... Εξάλλου ρατσιστής δεν είναι είναι ο Λεπέν...

η απασχόληση

Σύμφωνα με στοιχεία του τέλους 1983 απασχολούνταν νόμιμα στην Ελλάδα 28500 εργαζόμενοι έναντι 29000 το 1982 και 30000 το 1981. Από αυτούς το 71,2% ήταν άντρες και το 28,8% γυναίκες, αντιπροσωπεύοντας περίπου το 1% των οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας.

Στον παραπάνω αριθμό δεν περιλαμβάνονται όσοι απασχολούνται σε ελληνικά πλοία που στα τέλη του '82 ήταν 12.100 άτομα έναντι 32.350 στα μέσα του '80 (μείωση κατά 63%). Η μείωση αυτή οφείλεται στη διεθνή εμπορική ναυτιλιακή ύφεση που αφορά και τους έλληνες εργαζόμενους που από 91.872 το '80 μειώθηκαν σε 52.741 το '82. Η δραστική μείωση των ξένων στα ελληνικά καράβια οφείλεται και στα μέτρα που πάρθηκαν επί θα απαγορεύεται η πρόσληψη ξένων στα ανώτερα πληρώματα (ασυρματιστές κλπ.).

Σύμφωνα με τελευταία στοιχεία (1986) του Υπ. Εργασίας (δηλώσεις γ.γ. στο "Δημοκρατικό Λόγο", 29 Μαρτίου '86) ο αριθμός των νόμιμων ξένων εργαζόμενων είναι σήμερα γύρω στις 32500 (ή 45000 μαζί με τους ναυτικούς) ενώ ανεπίσημες εκτιμήσεις τον ανεβάζουν στις 60.000 (ή 75.000 μαζί με τους ναυτικούς).

ΑΓΙΑΣΧΩΔΑΙΩΝΕΝΟΙ ΗΣΧΥΟΥΣΣΕΣ ΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΙΝΑΣ ΣΤΙΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ						
ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΕΥΡΩΠΗΚΟΦΡΙΚΗ	ΑΜΕΡΙΚΗ	ΑΣΙΑ	ΟΥΧΕΑΝΑΣΙΑ	ΑΚΑΣΟΡΙΣΤΕΩΣ
1973	6.982	3.968	526	912	1.001	325
1974	18.376	12.155	546	1.910	2.688	715
1975	19.764	10.365	503	1.494	4.635	528
1976	23.118	9.746	694	2.306	6.637	772
1977	28.854	12.659	843	2.925	7.607	1.080
1978	29.706	13.437	949	3.259	7.955	1.187
1979	28.838	14.815	1.020	3.488	7.882	1.306
1980	28.628	14.216	1.180	3.405	7.919	1.354
1981	30.016	14.411	1.488	3.384	8.919	1.273
1982	29.766	14.532	1.553	3.109	8.983	1.343
1983*	28.572	14.896	1.524	2.641	8.068	1.264

* Αριθμός αποκαθιστώντων απλωδόρων από 30/9/1983

Υπάρχει επίσης μια σημαντική ιδιαιτερότητα λόγω της ελληνικής παγκόσμιας διασποράς: από τους 30.000 περίπου "ξένους" το 43% (!) είναι ομογενείς από Τουρκία, Αλβανία, ή έχουν κυπριακή υπηκοότητα, ενώ ένα άλλο 25% προέρχεται από χώρες της ΕΟΚ. Αυτό σημαίνει ότι στους πρώτους χορηγείται οπωδήποτε άδεια εργασίας, ενώ οι δεύτεροι καλύπτονται από τις συνθήκες προσχώρησης της Ελλάδας στην ΕΟΚ. Μένει λοιπόν ένα 32% που αφορά τους νόμιμους ξένους εργάτες δηλ. περίπου 10.000 άτομα που προέρχονται από Αφρική (16%), Ασία (28%), Αμερική (28%), Αυστραλία (13,5%). Ευρώπη (13%) ακαθόριστοι (2%).

2. Η πτώση ενός μύθου: «Οι ξένοι μας παίρνουν τη δουλειά»

„...καὶ δεδομένου ὅτι ἔνας μεγάλος αριθμός αλλοδαπών καλύπτουν θέσεις οι οποίες δεν μπορούν να καλυφθούν από ἑλληνες μισθωτούς, είτε γιατί δεν διαθέτουν τις ειδικές γνώσεις των αλλοδαπών, είτε γιατί οι ἑλληνες μισθωτοί δεν προσφέρονται να απασχοληθούν σε αυτό λόγω της φύσης της εργασίας, όπως πχ εργάτες βουστασίων, χολοτροφών, πτηνοτροφών, σταυλίτες κλπ. ΠΡΟΚΥΠΤΕΙ ΟΤΙ ΟΙ ΝΟΜΙΜΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΣ ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΔΕ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝ ΣΟΒΑΡΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ". Τάδε ἐφό I. Χατζηπαναγιώτου σε κοννή ἐκδοση ΟΑΕΔ-ΥΠ. Εργασίας με τίτλο: "Η εξελιξη της ελληνικής αγοράς εργασίας" Αθήνα 1981.

Με ένα σμάρτο δυο τρυγόνια: το σλόγκαν "οι ξένοι μας παίρνουν τη δουλειά" χρησιμοποιείται για προπα-

γανδιστικούς λόγους ἐτοιώστε να στρέφεται η δυσαρέσκεια των ελλήνων ανέργων ενάντια στα ξένα αδέλφια τους, ενώ παράλληλα οι εργοδότες κάνουν τη δουλειά τους με φτηνά και υποταγμένα εργατικά χέρια, εκεί όπου το μεροκάματο δεν προβίξανε. ἑλληνες και η δουλειά είναι επικίνδυνη και ανθισυγιεινή. Το παραδειγμα εξάλλου της απόλυτης των 230 πακιστανών εργατών από τα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά μιλάει μόνο του: στη θέση των απολυμένων δεν προσλήφθηκε κανένας ἑλληνας εργάτης (απεναντίας απολύοντα κάθε τόσο 2-5 εργαζόμενοι), που σημαίνει ότι ο δρόμος της ανεργίας είναι κοινός για ἑλληνες και ξένους εργάτες, με τη διαφορά ότι οι ξένοι εργάτες σαν πιο ευάλωτοι χτυπιούνται πρώτοι, πράγμα που γίνεται πιο εύκολα αποδεκτό. Κάπου εκεί αρχίζει ο ρατσισμός κατ, ακόμα περισσότερο, όταν ο ξένος είναι "μελαμφός"...

3. Το ΠΑΣΟΚ ανθρωποκυνηγός

παράνομων ξένων εργατών

Ενα μπαράζ απελάσεων των αλλοδαπών που εργάζονται παράνομα στην Ελλάδα άρχισε τελευταία το Υπ. Εργασίας "Ηδη τα πρώτα αποτελέσματα έχουν φανεί. Στο τρίμηνο που μεσολάβησε εντοπίστηκαν και απελάθηκαν 150 παράνομα εγκατεστημένοι και απασχολούμενοι αλλοδαποί εργάτες" (δήλωση γ.γ. Υπ. Εργασίας, "Δημοκρατικός Λόγος", 29 Μάρτη '86). Και όχι μόνο αυτό αλλά μετώπηκε και ο αριθμός των παρεχόμενων νέων αδειών: "Πρώτο μέτρο που πήραμε ήταν η μείωση κατά 5% των αδειών που χορηγούνται για την είσοδο και παραμονή ξένων εργατών στην χώρα μας." Να σημειωθεί ότι το μέτρο αυτό πλήττει επίσης μέρος των τούρκων και κούρδων πολιτικών προσφύγων

Σύμφωνα πάντα με τον "ανθρωποκυνηγό" γ.γ. του Υπ. Εργασίας "... αρχίσαμε αιφνιδιαστικούς ελέγχους με τους επιθεωρητές εργασίας εκεί όπου είχαν δηλωθεί ή καταγγέλθηκε ότι εργάζονται αλλοδαποί. Ασφαλώς όμως εδώ θα χρειαστούμε τη βοήθεια όλων για να δοθεί τέλος σε ένα ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΤ ΔΙΚΙΑΣ" Ο χαφιεδισμός λοιπόν συστατικό στοιχείο της εργατικής πολιτικής του ΠΑΣΟΚ και της κοινωνικής συναίνεσης. Ο που δείτε μελαμφό εργάτη τηλεφωνείστε στην Επιθεώρηση Εργασίας και, αν είναι παράνομος, πιθανόν ἑλληνα άνεργες καταδότη να βρεις δουλειά... Όλοι ονταντίον όλων. Ο θάνατός σου η ζωή μου. Αυτός είναι ο σοσιαλισμός του ΠΑΣΟΚ. Βέβαια τέτοια φαινόμενα χαφιεδισμού είναι καθημερινά. Το τελευταίο με την εκτέλεση του Αγγελόπου-

λουαπό τη 17N όπου με την επικήρυξη των 50 εκατομ. αστυνομικές πηγές δήλωσαν ζεκθαρά ότι σκέφτονται να συνεργαστούν και σε μόνιμη βάση με όσους προσφέρθηκαν να δώσουν πληροφορίες.

Το πιο επικίνδυνο όμως σημείο του αντεργατισμού, αλλά και του ρατσισμού, του ΠΑΣΟΚ είναι ότι καταδιώκνται τους παράνομους ξένους εργάτες παρουσιάζεται παράλληλα και σαν υπερασπιστής τους από την εκμετάλλευση των αφεντικών! Στέλνονται τους να πεθάνουν της πείνας στις χώρες τους είναι για το ΠΑΣΟΚ απονομή δικαιούντων, εφόσον τους γλυτώνει από την καθημερινή εκμετάλλευση με μεροκάματο 1000-1500 δρχ. Με δυο λόγια αντί για μεροκάματο πείνας, σκέτη πείνα!

Όλα αυτά όμως ας μην ξενίζουν. Είναι αποτέλεσμα της αντίληψης του ΠΑΣΟΚ: "Η Ελλάδα στους ἑλληνες", "Ο επιμένων ελληνικά", "Πρώτη η Ελλάδα" κλπ. Είναι φυσικό λοιπόν για αυτούς να έχουν στο στόχαστρο πρώτα τους ξένους εργάτες που τους υποδεικνύουν σαν υπεύθυνους της ανεργίας των ελλήνων και να περιγούνται έτοις δημαγωγικά σαν υπερασπιστές της απασχόλησης ντόπιων εργατών. Το πιο επικίνδυνο όμως είναι ότι αυτή η επίθεση καλύπτεται με ένα ιδεολογικό πέπλο... πάλις ενάντια στην εκμετάλλευση των ξένων εργατών από τα ντόπια αφεντικά! Κι αυτό είναι το πιο σοβαρό. Γιατί κάπου εκεί αρχίζει να εκκολάπτεται ο σοσιαλφασισμός.

4. Ποιο μέλλον για τους ξένους εργάτες στην Ελλάδα

Ο ρόλος των ξένων εργατών στην Ελλάδα πολύ απέχει από εκείνου που παίζουν στη Δ. Ευρώπη στους εργατικούς αγώνες για δυο κύρια λόγους: Στη Δ. Ευρώπη (πχ Γαλλία, Γερμανία) οι περισσότεροι βρίσκονται μέσα στις μεγάλες παραγωγικές βιομηχανικές μονάδες που τους επιτρέπει να μπορούν να πιέζουν αποτελεσματικά και δευτέρου ο αριθμός τους είναι μεγάλος που σημαίνει ότι ο αγώνας τους έχει κοινωνικό αντίκτυπο (ας θυμηθούμε το πεντάχρονο αγώνα των ξένων εργατών ενάντια στις αυξήσεις νοικιών στις εργατικές εστίες γύρω στο '75, τους αγώνες στην αυτοκινητοβιομηχανία το '84).

Ο μικρός αριθμός των ξένων εργατών στην Ελλάδα, το γεγονός ότι απασχολούνται σε βιοτεχνίες κύρια και ότι είναι εντελώς διασπαρμένοι γεωγραφικά προσδιορίζουν τα όρια του ρόλου που μπορούν να παίζουν στους εργατικούς αγώνες. Μπορούμε να πούμε ότι οι ζηνώντες των απολυμένων πακιστανών εργατών ήταν, στις

συνθήκες, ένα καλό παράδειγμα των δυνατοτήτων της πλήθης τους. Οι ξένοι εργάτες δεν μπορούν λοιπόν να παίζουν πρωταρχικό ρόλο στους εργατικούς αγώνες. Η παρουσία τους όμως και μόνο βάζει μεγάλο κοινωνικό και πολιτικό πρόβλημα που έχει σχέση με την ενότητα της εργατικής τάξης και το ρατσισμό.

Οι ίδιοι λόγοι που ισχύουν για το κοινωνικό τους βάρος ισχύουν και για τις δυνατότητες οργάνωσης τους. Το δικαίωμα και η αναγκαιότητα οργάνωσης τους και σαν ξένοι εργάτες είναι πάντως προφανής για να μπορέσουν να παλέψουν ενάντια στην μη ανανέωση των αδειών παραμονής, για τη χορήγηση αδειών εργασίας κλπ. Το ζήτημα είναι να εξεταστεί αν είναι δυνατή και βιώσιμη η μορφή κάποιας οργάνωσης τύπου "συλλόγου αλληλεγγύης" που από τα πράγματα (λόγω δηλ. μη υπαρξης επαφών-σχέσεων μεταξύ εργατών διαφορετικών εθνικοτήτων) θα βασιζόταν στην αρχή πάνω στους απολυμένους πακιστανώς εργάτες

Ο αγώνας των απολυμένων πακιστανών εργατών από τα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά ήταν ο πρώτος αγώνας που έγινε στην Ελλάδα καθαρά από μετανάστες εργάτες. Και απασχόλησε την ελληνική κοινωνία θετικά και αρνητικά. Στα αρνητικά: η αντεργατική-ρατσιστική απόφαση του ΠΑΣΟΚ για την απόλυσή τους, η ζεπουληματική θέση του ΠΑΣΟΚΙΚου αιωνατέρου, της "ΤΡΙΑΝΑΣ", η "σιωπή" της ΕΣΑΚ Πειραιά και της ΠΟΕΜ, καθώς και η αδιαφορία ή ακόμα και η εχθρότητα (όπως εκφράστηκε σε συνέλευση στα Ναυπηγεία Ελευσίνας) της Βιομηχανικής εργατικής τάξης του κλάδου και της περιοχής. Στα θετικά: η συνειδητοποίηση, από τους πακιστανούς εργάτες, της δύναμής τους, οι εμπειρίες τους σχετικά με το ρόλο της Πρεσβείας τους, της Ελληνικής Αστυνομίας-Υπουργίου-Νομαρχίας-Υπηρεσίας Αλλοδαπών και των "αρ-

στερών" κομμάτων καθώς και οι εκδηλώσεις συμπαράστασης από εργαζόμενους σε συγκεντρώσεις και σε συνελεύσεις στην Αθήνα.

Οι πακιστανοί εργάτες μόνοι τους άρχιαν τον αγώνα και μόνοι τους τον τελείωαν. Υπήρξαν βέβαια και κάποιοι λίγοι έλληνες συμπαραστάτες. Για μερικούς από αυτούς αφού "τελείωσε" ο αγώνας τελείωσε και η "παρέμβαση". Για κάποιους άλλους ο αγώνας συνεχίζεται. Με άλλους στόχους βέβαια τώρα. Για σήμερα μπαίνει το ζήτημα της "αυτοεργάνωσής" τους. Για να μη καταντήσεις και αυτός ο αγώνας μια απλή εμπειρία του παρελθόντος είναι αναγκαία μια συνεχής δουλειά μαζί με τους πακιστανούς εργάτες, με προσπτική μια δουλειά πιο πλατιά, που να περιλαμβάνει όλους τους ξένους εργάτες στην Ελλάδα.

Γκασταρμπάϊτερ στην Ελλάδα

ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΞΕΝΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ ΕΝΩΜΕΝΟΙ

- Τους έφεραν κατά χιλιάδες την εποχή της Χούντας για να δουλέψουν στα καράβια, στις βιοτεχνίες, σε αγροτικές δουλειές και στά Ναυπηγεία.
- Τους έβαλαν να δουλεύουν με μεροκάματο κάτω από τις ελληνικές συλλογικές συμβάσεις και τους περισσότερους σε δουλειές που οι Έλληνες δεν έκαναν (κτηνοτροφεία, σταυλίτες, καθάρισμα πλοίων στα Ναυπηγεία).
- Τους κοιμίζαν τρεις-τρεις σε δωμάτια και σπίτια που μόνο κατ'ευφημισμό μπορούν να λέγονται έτσι.
- Τους έχουν στο χέρι, ανανεώνοντάς τους κάθε εξάμηνο την άδεια παραμονής, με αποτέλεσμα να βρίσκονται στο έλεος της Υπηρεσίας Αλλοδαπών, δηλαδή της Ασφάλειας και της ΚΥΠ, με νόμους που βγήκαν...επί Μεταξά.
- Τους έχουν στερήσει κάθε πολιτικό και κοινωνικό δικαίωμα, απομονώνοντάς τους από την ελληνική κοινωνία και καλλιεργώντας έτσι το ρατσισμό ενάντιόν τους: "Ξένοι είναι, τι θέλουν εδώ πέρα και μας παίρνουν τις δουλειές. Να τρώνε αυτοί για να πεινάνε τα παιδιά μας!"

Ποιοι είναι αυτοί; Είναι οι ΞΕΝΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ, οι Γκασταρμπάϊτερ της Ελλάδας. Όπως οι 234 απολυμένοι Πακιστανοί εργάτες των Ναυπηγείων Σκαραμαγκά που, αφού πλήρωναν για 8-14 χρόνια φόρους, ΙΚΑ και Ταμείο Μετάλλου για σύνταξη, τα "κοινωνικοποιημένα" Ναυπηγεία τους πέταξαν στο δρόμο χωρίς αποζημίωση και δικαίωμα να πάρουν πίσω τις ασφαλιστικές εισφορές. Επιπλέον κανένας βέβαια Έλληνας δεν βρήκε δουλειά πάρινοντας τη θέση τους. Απλά τώρα έρχεται η σειρά όσων ακόμα Ελλήνων εργατών δουλεύουν στα Ναυπηγεία. Η ανεργία δεν κοιτάει εθνικότητες και χρώμα δέρματος...

Οι Πακιστανοί εργάτες στα Ναυπηγεία ήταν οι πρώτοι που πλήρωσαν τα σπασμένα για την "εξυγίανση" των "προβληματικών" Ναυπηγείων Σκαραμαγκά. "Η απόφαση είναι πολιτική" τους είπαν. Αυτή η πολιτική απόφαση του ΠΑΣΟΚ δεν είναι μονάχα αντεργατική. Είναι και ρατσιστική γιατί είχε σαν στόχο ό, λο ο υ, τους ξένους εργάτες των Ναυπηγείων. Έτσι έσπασε στο δύο τους εργάτες. Από τη μια μεριά οι Έλληνες, οι (προς το παρόν) "εγγυημένοι" κι από την άλλη οι ξένοι, οι "απολυμένοι". Μέσα απ' αυτό το διαχωρισμό αναπτύσσεται ο σωβινισμός κι ο ρατσισμός στους Έλληνες εργάτες. Κι αυτό φάνηκε πρακτικά. Κανένας δεν κινήθηκε για να τους υπερασπίσει. Το σωματείο, η "Τρίανα" (ελέγχεται από το ΠΑΣΟΚ) έβγαλε ανακοίνωση όπου αναφέρει ότι "δεν μπορούμε να κάνουμε το πρόβλημά τους κεντρικό ζήτημα".

προκήρυξη
ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑΣ
'86 για τους
ξένους εργάτες
της Επιτροπής Συμπαράστασης
στους απολυμένους Πακιστανούς εργάτες των
Ναυπηγείων Σκαραμαγκά.

Οι ξένοι εργάτες στην Ελλάδα

των Ναυπηγείων, μιας και αυτοί έχουν κάποια εμπειρία πάλης και ένοιωσαν και οι ίδιοι τις δυσκολίες του αγώνα από την έλλειψη μόνιμης οργάνωσής τους.

Από την άλλη μεριά η πάλη των ελλήνων εργατών (που δεν εκδηλώθηκε δυστυχώς με τη μορφή συμπαράστασης στους πακιστανούς απολυμένους εργάτες) ενάντια στις διακρίσεις που χτυπάνε ορισμένες κατηγορίες είναι μια προϋπόθεση της συνολικής υπεράσπισης της τάξης τους κατηγοριας ενότητας τους. Οι άξονες για να καταπολεμηθεί η αντεργατική-ρατσιστική πολιτική ενάντια στους ξένους εργάτες οφείλουν να διεκδικούν την

*λεύτερη είσοδο και κυκλοφορία ξένων εργατών
*ισότητα στην πρόσληψη και στο μισθό
*ισότητα συνδικαλιστικών, κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων

που σημαίνει άμεσα

*ΟΧΙ ΣΤΙΣ ΑΠΕΛΑΣΕΙΣ

*ΑΔΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ-ΕΡΓΑΣΙΑΣ για τους ξένους εργάτες

Το πόσο πρωθυμένο ταξικά είναι το επίπεδο της πάλης στην Ελλάδα δεν κρίνεται μονάχα από το μέγεθος, τη δυναμικότητα, τις μεθόδους και τις διεκδικήσεις των κινητοποιήσεων, αλλά και από το αν οι εργάτες μπορούνε να αντισταθούν στον κατατεμαχισμό τους σε ξένους-ελλήνες, νέους-ηλικιωμένους, άνδρες-γυναικές, υπερασπίζοντας ΣΗΜΕΡΑ τα πιο αδύναμα και κτυπημένα κομμάτια τους. Γιατί αυτό που μένει στο τέλος κάθε αγώνα δεν είναι τόσο το τι επιτεύχθηκε υλικά (που εξάλλου μέρα με τη μέρα ξαναπαίρνεται πίσω από τα αφεντικά) αλλά η όλο και μεγαλύτερη ΕΝΟΤΗΤΑ που πετυχαίνεται στις τάξεις των εκμεταλλευμένων.

Οι ξένοι εργάτες στην Ελλάδα

Αν επρόκειτο όμως για Έλληνες απολυμένους θάλεγε το ίδιο; Όσο για την "εργοστασιακή επιτροπή" (την ΕΣΑΚ), πέρα από μια ανακοίνωση δεν ενδιαφέρθηκε καθόλου στη συνέχεια. Οι Πακιστανοί δεν είναι κουκά για τις εκλογές...

Δεύτερο παράδειγμα αντεργατικού ρατσισμού: Οι απολυμένοι Πακιστανοί εργάτες με πορείες στην Αθήνα ζητούσαν επαναπρόσληψη και δικαιώματα να πάρουν μαζί τους τις ασφαλιστικές εισφορές σε περίπτωση αποχώρησης. Η "σοσιαλίστρια" υπουργός Κοινωνικών Ασφαλίσεων Κακλαμανάκη δήλωσε αναρμοδιότητα και τους ξαπόστειλε στο Υπουργείο Εξωτερικών! Είναι αυτή που ζητάει από τη Γερμανία να δοθούν πίσω οι εισφορές στους 40.000 Έλληνες που επέστρεψαν μεταξύ 1974-81. Είναι αυτή που ζητάει τη μεταφορά των συντάξεων των προσφύγων από τις ανατολικές χώρες. Και, τώρα, είναι αυτή που σαν Κράτος, αρνιέται να δώσει τις εισφορές στους Πακιστανούς. "Πρώτη η Ελλάδα", όπως λέει το ΠΑΣΟΚ.

Απέναντι στην αντεργατική-ρατσιστική επίθεση του ΠΑΣΟΚ, τη μη κινητοποίηση των εργατών Ναυπηγείων Σκαραμαγκά, την πλήρη ευθυγράμμιση του σωματείου με την κυβέρνηση που διέλυσε κάθε έννοια ταξικής αλληλεγγύης, τη σιωπή των κομμάτων και των συνδικαλιστικών παρατάξεων (πέρα από δημοσιογραφικά άρθρα και ανακοινώσεις) και παρά τις ενθαρρυντικές διαθέσεις συμπαράστασης άλλων εργαζομένων που εκδηλώθηκαν σε απεργιακές συγκεντρώσεις στην Αθήνα και σε συνελεύσεις σωματείων, οι Πακιστανοί εργάτες δεν μπόρεσαν να πετύχουν τα αιτήματά τους.

Πέτυχαν όμως με την πάλη τους την παραμονή τους στην Ελλάδα και το δικαίωμα να εργάζονται σε άλλους εργοδότες, παρά τα δρακόντεια μέτρα του Υπουργείου Εργασίας για μείωση κατά 5% των αδειών που χορηγούνται σε ξένους εργάτες, που πλήττουν επίσης τους Τούρκους και Κούρδους πολιτικούς πρόσφυγες που έχουν ανάγκη μιας ιδιαίτερης υποστήριξης, καθώς και μια εκτακτή οικονομική ενίσχυση στην από τον ΟΑΕΔ. Το επόμενο βήμα είναι η αυτοργάνωσή τους, ώστε να μπορέσουν να εξασφαλίσουν ότι πέτυχαν μέχρι τώρα, γιατί ήδη η Υπηρεσία Αλλοδαπών τους δισκολεύει.

Είναι γνωστή η ρετσέτα του "αποδιοπομπίου τράγου". Σε κάθε οικονομική κρίση κάποιος πρέπει να φταίει, με αποτέλεσμα να διασπάνται οι εργαζόμενοι που αδύναμοι πλέον δεν μπορούν να αντιδράσουν. Η πολιτική της λιτότητας και του αυταρχισμού της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ και του κεφάλαιου, μπορεί να περάσει όσο οι εργαζόμενες μάζες είναι σπασμένες σε χίλια κομμάτια, όπου αντιπαριθενταν Έλληνες και ξένοι, "προνομιούχοι και μη", εργαζόμενοι-άνεργοι και όσο η κοινωνία αθείται να βρει τους υπεύθυνους της κρίσης σε μειοψηφίες, όπως π.χ. οι ταϊγγάνοι στα Εξαμίλια.

Η συμπαράσταση των Ελλήνων εργαζομένων στους ξένους εργάτες, των εργαζόμενων στους άνεργους, δηλαδή η συμπαράσταση σήμερα στα πιο αδύναμα και χτυπημένα κομμάτια των εργατών και της κοινωνίας είναι η προύποθεση για την ενότητα που θα τους επιτρέψει να αντιπαρατεθούν στα αντεργατικά και ρατσιστικά σχέδια κυβέρνησης-κεφάλαιου. Οι Έλληνες εργαζόμενοι υπερασπίζομενοι σήμερα τα ξένα αδέρφια τους, υπερασπίζονται αύριο τον ίδιο τους τον εαυτό.

- ΟΧΙ στις απελάσεις των ξένων εργατών.
- Άδεια εργασίας-παραμονής σε όλους τους ξένους εργάτες.
- Ισότητα στην πρόσληψη και στο μισθό.
- Ιδια πολιτικά και κοινωνικά δικαιώματα.

ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΞΕΝΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ ΕΝΩΜΕΝΟΙ

Αθήνα 1 Μάη '86

Επιτροπή Συμπαράστασης

Εργατικοί αγώνες

Υπάρχει και ακόμα κάτι σημαντικό. Ήδη διαφίνονται διαθέσεις για συζητήσεις και προβληματισμούς που ξεφεύγουν από τον κλειστό χώρο του σωματείου στον τόπο δουλειάς & κατά συνέπεια των "τοπικών προβλημάτων".

Κι αυτό είναι ορατό παντού. Στις συγκεντρώσεις όπου μοιράζει προκήρυξη ελεύθερα οποισδήποτε, μπορεί και συζητάει κλπ.

Η βοήθεια στην "Εθνική Οικονομία", η ισομερής κατανομή των βαρών της κρίσης σε εργαζόμενους και καπιταλιστές, η διάθεση να κάνουν θυσίες και οι εργαζόμενοι για να ξεπεραστεί η κρίση είναι ταμπού τα οποία δεν έχουν ακόμα ξεπεραστεί

στη συνείδηση των εργαζόμενων λόγω της πλύσης εγκεφάλου που έχουν υποστεί τόσα χρόνια από τους δεξιούς αλλά και "αριστερούς" διαχειριστές του αστικού συτήματος. Ήμως στην πράξη όλοι και περισσότεροι γράφουν στα παλά τους τα παπούτσια τις εθνικές επιλογές και προχωρούν σε αγώνες με ταξικές επιλογές προάσπισης των δικών τους συμφερόντων.

Διαφαίνεται έτσι μια άμεση ανάγκη μέσα από το θετικό κλίμα που υπάρχει να βρίσκονται πρωτοπόροι αγωνιστές από διάφορους χώρους, να ανταλλάσσουν πληροφόρηση από τις εμπειρίες τους, να τις συζητούν, να προσφέρουν τη βοήθεια τους στους

αγώνες που γίνονται, να περνούν το δικό τους λόγο στα σωματεία και τους χώρους δουλειάς τους.

Με απώτερο σκοπό τη διατήρηση μιας μονιμότερης κατάστασης που δε θίγει καμιά σχέση με το φτιαξιμό κάποιου γκρουπούσκουλου υποκατάστατου στο εργατικό των θέσεων διαφόρων ατόμων της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς, αλλά θα έχει την προοπτική μαζικοποίησης για μια αυριανή ισχυρή παρουσία στο εργατικό κίνημα. Χωρίς αυταπάτες για τις άμεσες δυνατότητες μας αλλά και χωρίς περιττές απαιτισιδοξίες.

Ακόμα μια φορά η πρόκληση υπάρχει. Ας μη μείνει στα λόγια ■

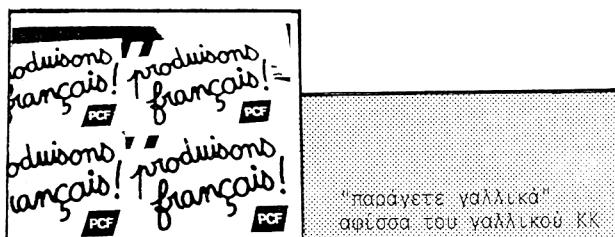
Γαλλία:

Αριστερά και Δεξιά ενάντια στους μετανάστες

Η αριστερά ακολούθησε στον τομέα της μετανάστευσης όπως και σε άλλους (καταστολή των πολιτικών αγώνων, πολιτική μισθών, εξωτερική ιμπεριαλιστική και μιλιταριστική πολιτική) την ίδια λογική: δημαγωγικές υποσχέσεις όταν ήταν στην αντιπολίτευση, φευτωφιλελευθερισμός κατά τους πρώτους μήνες της εξουσίας, ανοιχτή μαγκούρα και καταστολή στη συνέχεια. Ετσι η αριστερά εμφανίζεται σαν ο έννεζης κληρονόμος της καπιταλιστικής πολιτικής του γαλλικού κράτους.

Στην πραγματικότητα δεξιά και αριστερά μαράστηκαν πάντα τη δουλειά του ελέγχου της μετανάστευσης

Στην περίοδο της κυβέρνησης της δεξιάς το γαλλικό KK κατέθετε τακτικό νομοσχέδιο για τον πιο αποτελεσματικό περιορισμό της μετανάστευσης και κατηγορούσε τη δεξιά για αγαποφασιστικότητα, σύμφωνα με τη σωβινιστική λογική του ρεφράιν της: "παράγετε και καταναλώνετε γαλλικά!". Οι μετανάστες ήταν καλοί μόνο στο βαθύ που μπορούσαν να εξυπηρετήσουν αυτό το σκοπό. Αντίθετα έπρεπε να μείνουν στις χώρες τους ή να ξαναγυρίσουν εκεί αν δεν είχαν τη θέση τους στη γαλλική οικονομία.

Το Σοσιαλιστικό Κόμμα (ΣΚ) ασχολιόταν και αυτό με τα ίδια θέματα του εθνικού συμφέροντος και του ελέγχου της μετανάστευσης περιβάλλοντας τα όμας με υποσχέσεις περί κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής ισότητας για τους μετανάστες. Στην πραγματικότητα η πολιτική ισότητα περιοριζόταν στο δικαιώμα ψήφου στις δημοτικές εκλογές, που σήμερα ούτε καν συζητέται (δηλ. ποιν την επικράτηση της δεξιάς στις εκλογές του '86), ενώ αυτό το δικαίωμα δεν έχει τίποτε το επαναστατικό, και έχει αναγνωριστεί ακόμα και από τις ανοικτά αστικές κυβερνήσεις των σκανδιναβικών χωρών.

Ούτε το ΣΚ ούτε το KK δεν αντιτάχθηκαν στο επίσημο σταμάτημα της μετανάστευσης, ήδη από τον Ιούλη

του '74. Κατ στους δήμους που κατείχαν πριν το '81 έδειχναν ήδη το πραγματικό τους πρόσωπο: Θεωρία "ορίου ανεκτικότητας" (πάνω από το οποίο δηλ. οι "ντόπιοι ιθαγενείς" απειλούνται από τους μετανάστες), διακρίσεις στο ζόσιμο των "λαϊκών πολυκατοικών", σαμποτάζ της απεργίας των εργατικών εστιών για μετανάστες SONACOPRA, χρησιμοποίηση ακόμα και μπουλντόζων ενάντια στις εστίες των μεταναστών όπως στο Βιτρύ, καμπάνιες δυσφημήσεων ενάντια σε οικογένειες από τη Β. Αφρική (Μάγκρεμπ) που κατηγορούνταν για διακίνηση ναρκωτικών. Σε όλα αυτά είναι το KK που πρωτοστάτησε ανάμεσα στα '74 και '81 ευνόντας τις σωβινιστικές και ξενόφοβες αντιδράσεις ανάμεσα στους γάλλους εργάτες. Το ΣΚ προσπαθούσε από τη μεριά του να φτιάξει για τον εαυτό του μια πιο απεικτή εικόνα για να ξεχαστεί το αποικιακό παρελθόν του Μιττεράν και των άλλων σοσιαλιστών ρατσιστών τύπου Ντεφέρ (που πρόσφατα μας απέλαλαξε από την παρουσία του αφήνοντας τα εγκώμια).

Μετά το Μάη του '81 η επίθεση κατά των μεταναστών ξετυλίχτηκε πολύπλευρα.

Στην αρχή τα μέτρα περί ισότητας που είχαν υποσχεθεί στους μετανάστες μπήκαν στο χρονοντούλαπο. Τα σύνορα έκλεισαν ακόμη περισσότερο (κάτι που δεν εμπόδισε ποτέ τη λαθραία μετανάστευση, αλλά που θέτει έτσι τους "χωρίς χαρτί" δηλ. όσους δεν έχουν επίσημα άδεια εργασίας-παραμονής, στο έλεος της άμεσης απέλασης). Ακόμα και σε σχέση με τους πολιτικούς πρόσφυγες η μεταχειρηση έγινε όλα και πιο περιοριστική. Οτι δηλ. συμβαίνει σήμερα στην Ελλάδα της "Αλλαγής".

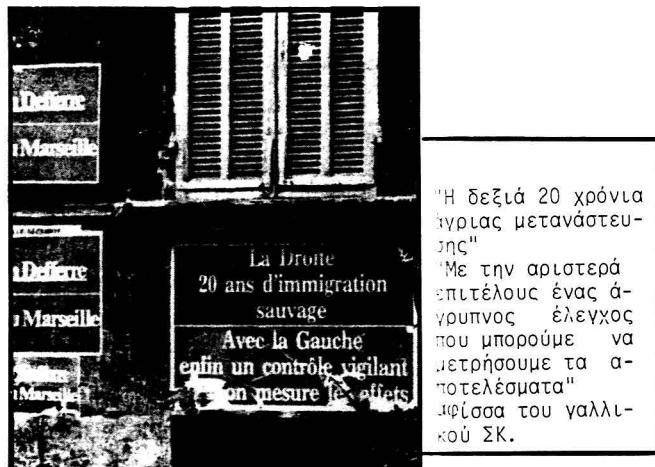
Στη συνέχεια η κυβέρνηση έριξε την καμπάνια της "κανονικοποίησης" που στην πραγματικότητα σκόπευε (όπως το διακήρυξαν εξάλλου δημόσια και οι υπεύθυνοι Μαξ Γκαλλό και Ντεφέρ) στην καλύτερη καταγραφή του πληθυσμού των μεταναστών για την αμέσως μετά μαζική απέλαση τους! Την ίδια στιγμή ψηφίστηκε νόμος για τους μετανάστες, που ετοιμάστηκε από τον Ντεφέρ, που στα περισσότερα σημεία του ήταν πιο ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΣ και από τους νόμους των "δεξιών" Μπαρ-Μποννέ-Στολλερού (που στην εποχή τους κριτικάρονταν από την αριστερά). Οργανώσεις όπως το ASTI, το GISTI, που είχαν πυταιπάτες σχετικά με το ΣΚ, το υπογράμμισαν εξάλλου. Βέβαια αυτός ο νόμος σέβεται την "δημοκρατική παράδοση" και προσφέρει στους υποψήφιους προς απέλαση μερικά καθαρά τυπικά και εντελλώς άχρηστα... νομικά μέσα νομικής θηθειας.

- 17 Ιούνη, ο Μουσά, 19 ετών, εκτελείται ψυχρά από μικρή απόσταση στο Ραντάν-Ζέαν στο Λιβρύ-Γκαργκάν από ένα φύλακα, παρουσία της αστυνομίας.
- 20 Ιούνη, ο Τουμί Ντζαϊτζα, πληγώνεται βαριά στη συνοικία Μινγκέτ από ένα μπάτσο, μεθυσμένο, που ξαμόλησε το σκύλο του ενάντια σε παιδιά.
- 20 Ιούνη, στο Σαιν-Μπριέκ, ένας ιδιοκτήτης καφενείου πυροβολεί ενάντια σε Τυνήσιους πελάτες.
- Στο Μπουργκανέφ (στην Κρεζ) ένας χωροφύλακας και δύο φίλοι του αποφασίζουν να πάνε να τιμωρήσουν Τούρκους εργάτες που ήθελαν να φλερτάρουν με Γαλλίδες. Ευτυχώς οι πυροβολισμοί δεν είχαν θύματα.
- 27 Ιούνη, στο Αρζαντέϊγ, ο Αμπντέλναμπίλ, 15 ετών, πληγώνεται βαριά από πυροβολισμούς.
- 29 Ιούνη, στο Μεντόν-Λα-Φορέ, ο Κεμάλ, 17 ετών, πληγώνεται βαριά από γυναικεία διεπαντού από τρία άτομα που ήθελαν να τιμωρήσουν τους Αραβες.
- 9 Ιούλη, στην Κουρνέβ, ο Τουφίκ, 10 ετών, εκτελείται από ένα ιδιωτικό μπάτσο.
- 11 Ιούλη, ο Ρομέο Τζαμέρο, από τη Μαρτινίκα, σκοτώνεται από αυτοκινητιστή.
- 12 Ιούλη, ο Καντί Λαϊατσί, πληγώνεται σοβαρά στο Τουρκουέν από ένα μπάτσο (εκτός υπηρεσιας).
- 14 Ιούλη, στη Μπρινιόλ, φασαρία ξεσπάει ανάμεσα σε Βορειοαφρικάνους και χωροφύλακες.
- 17 Ιούλη, στο Νουαζί-Λε-Σεκ, ο Αμπντέλ τραυματίζεται στα πνευμόνια από ξέφος ρατσιστών.
- 20 Ιούλη, στη Γκρενόμπλ, ο Αχμέντ εκτελείται με ρεβόλβερ.
- 27 Ιούλη, ο Μαμαντού Μπουάρντ, από τη Γουινέα, εκτελείται από το γειτονάριό του, παλιό λεγενάριο.
- 28 Ιούλη, ο Σαλά, 9 ετών, τραυματίζεται από καραμπίνα σε πολυκατοικία του Σαιν-Ντενί.

Κι όλα αυτά μονάχα σε ένα μήνα...

"Είμαστε όλοι θηράματα των μπάτσων"

Για πάνω από ένα χρόνο, μέσα στην σχεδόν γενική σιωπή και αδιαφορία, οι απελάσεις και διώξεις πολλαπλασιάζονται. Η ιδιότητα του πολιτικού πρόσφυγα δεν δίνεται πια παρά με το σταγονόμετρο.

Οι επίσημες διακηρύξεις δίνουν συστηματικά την εικόνα ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ-ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ-ΑΝΕΡΓΙΑ-ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ. Εποι μια πραγματική ρατσιστική καμπάνια ξετυλίχτηκε κατά τις απεργίες στη Βιομηχανία αυτοκινήτων

στην αρχή του '83 που τροφοδοτούνταν από τις δηλώσεις του Μωρού περί μουσουλμανικού φασισμού. Η κυβέρνηση έπαιξε το χαρτί της διαίρεσης ανάμεσα σε γάλλους και μετανάστες εργάτες για να αποφύγει την εξάπλωση της απεργίας.

Ο ρατσισμός αναπτύχθηκε στη συνέχεια κατά τις δημοτικές εκλογές τόσο από τη δεξιά όσο και από την αριστερά. Ο Ντενέρ διακήρυξε ανοικτά ότι απέλασε περισσότερους μετανάστες από ότι οι προηγούμενοι υπουργοί εσωτερικών: (τύφλα να έχει ο Γιαννόπουλος που δήλωσε το ίδιο στη Βουλή) "Η δεξιά είναι η άγρια μετανάστευση, η αριστερά είναι η ελεγχόμενη μετανάστευση" Ήατο είναι το εμβλήμα του! Όσο για το δικαίωμα ψήφου στους μετανάστες...

Δεν προκαλεί καθόλου έκπληξη που μέσα σε ένα τέτοιο κλίμα πολλαπλασιάστηκαν οι ΕΚΤΕΛΕΣΕΙΣ νέων μεταναστών.

Στο έργο αυτό ρίχνονται καταρχάς οι μπάτσοι ενθαρρυμένοι από τη βεβαίωτη ότι θα καλυφθούν από τον υπουργό τους. Ατιμώρητοι πλήρως, ρίχτηκαν στο κυνηγό για να ακολουθηθούν σύντομα από δεκάδες "πολίτες". Η φοβερή συνέχεια δείχνει πόσο καλά ακολουθήθηκε το παράδειγμα των "αρχών"!

Όλη αυτή η σιχαμερή καμπάνια με διακηρύξεις, με άρθρα στις εφημερίδες, με νούμερα και με σφαίρες βοή-

Οι διαπιστώσεις που ακουλουθούν είναι ο απολογισμός μιας δουλειάς που έγινε κύρια τα δυο τελευταία χρόνια στην Ελλάδα μαζί με τούρκους και κούρδους πολιτικούς πρόσφυγες που ζουν στην Αθήνα και μέσα από επαφές με τους έγκλειστους στο "γκέτο του Λαυρίου". Αυτή η δουλειά πέρασε στο μεγαλύτερο μέρος της μέσα από την προσπάθεια για το στήσιμο του "Ελληνικού-Τουρκικου-Κούρδικου Κέντρου Αλληλεγγύης" αλλά επίσης και μέσα από συγκυριακές κοινές εκδηλώσεις και επαφές μεταξύ ελλήνων, τούρκων και κούρδων αγωνιστών.

Πέρα από τις οποιεσδήποτε πολιτικές διαφορές ανάμεσα στους πολιτικούς πρόσφυγες και μεγάλου μέρους ελλήνων αγωνιστών, ένα άλλο σημαντικό σημείο βγήκε στην επιφάνεια: οι πολιτικοί τρόποι συμπεριφοράς ορισμένων πολιτικών προσφύγων και πολιτικών οργανώσεων (τούρκικων και κούρδικων). Δεν συμβιβάζονται ούτε με την χιλιετηπάνη δικήρυξη ότι "όλοι παλεύουμε για το κομμουνισμό" ούτε με τις πολιτικές κατακτήσεις που έχουν εδραιωθεί τα τελευταία χρόνια σε ορισμένους πολιτικούς χώρους στην Ελλάδα, δηλ. με το δικαίωμα στην πολιτική διαφοροποίηση ατόμων από οργανώσεις και την μη προσφυγή στη Βία για την επίλυση πολιτικών διαφορών μεταξύ αγωνιστών.

Πρόκειται για ένα κείμενο για συζήτηση που απευθύνεται σε όλους και τις λιαίτερα στους τούρκους και κούρδους αγωνιστές, για τον εντοπισμό των δυσκολιών & για μια κοινή προσπάθεια ξεπεράσματος του σημερινού μπλοκαρίσματος.

Δυσκολίες και προϋποθέσεις για τη συνεργασία Ελλήνων-Τούρκων-Κούρδων αγωνιστών

(μέσα από την εμπειρία του «Ελληνικού-Τουρκικου-Κούρδικου Κέντρου Αλληλεγγύης», και όχι μόνο...)

Οι προϋποθέσεις δουλειάς

Στην περίοδο της μεταπολίτευσης διαφίνονταν η αναγκαιότητα μιας αντιπολεμικής διεθνιστικής δουλειάς γύρω από τα ελληνοτουρκικά γιατί ήταν ένα πρόβλημα που απασχολούσε την ελληνική κοινωνία. Ελλειπαν όμως κάποιες προϋποθέσεις: η παρουσία ή έστω κάποιες επαφές με την "αντίπερα" όχθη του Αιγαίου.

Τό πέρασμα στην Ελλάδα πολιτικών προσφύγων με την εγκαθίδρυση της Χούντας του Εβρέν, το Σεπτέμβριο του '80, έδωσε κάποια υλική υπόσταση για μια τέτοια δουλειά που όμως καταλάγγιασε μετά το '82 παρότι στην συνέχεια ο "κίνδυνος από Βορρά" έγινες "κίνδυνος από Ανατολάς" σύμφωνα με το νέο "αμυντικό δόγμα" του ΠΑΣΟΚ.

Παράλληλα συντελέστηκαν και κάποιες διεργασίες και εξελίξεις. Ήχη το '80-'81 οι συζητήσεις και εκδηλώσεις γίνονταν σχεδόν αποκλειστικά από οργανώσεις.

Με το πέρασμα του χρόνου οι ανένταχτοι πλήθυναν μεταξύ των ελλήνων και με βραδύτερο ρυθμό ανάμεσα στους τούρκους και κούρδους. Επιπλέον η γνωριμία έπαψε να είναι μονάχα στενά "πολιτική" (δηλ. όσο διαρκούσε μια συζήτηση ή μια διαδήλωση) κι έγινε "κοινωνική". Ήταν αυστήθηκε και η εμπιστοσύνη των πολιτικών προσφύγων προς τους έλληνες αγωνιστές. Σε αυτό συντέλεσε το ότι όλοι και περισσότεροι πολιτικοί πρόσφυγες ξέφευγαν από το "γκέτο του Λαυρίου" και έφονταν να μείνουν στην Αθήνα.

Αυτή η κατάσταση δημιούργησε τις υλικές προϋποθέσεις για να μπορεί να αρχίσει να "περπατάει" μια "αντίληψη κινήματος" για μια κοινή δουλειά ελλήνων-τούρκων-κούρδων αγωνιστών με τη μορφή μιας ομαδοποίησης αποτελουμένης από άτομα που εκπροσωπούν τον εαυτό τους (και όχι τη μικρή ή μεγάλη δύναμη μιας οργάνωσης) που να έχει τη δυναμική μιας μαζικής μετεξέλτησης.

Περιεχόμενο και μέθοδοι δουλειάς

Ο τρόπος αντιμετώπισης του ελληνοτουρκικού είναι ο ακρογωνιαίος λίθος για μια αντιπολεμική τοποθέτηση

του ζητήματος. Σήμερα η πιο διαδεδομένη αντίληψη είναι ότι "αν σε απειλούν πρέπει να είσαι έτοιμος να α-

μυνθείς". Είναι φυσικό στη συνέχεια το ζήτημα να πάρει την κατεύθυνση των στρατοκρατικών-τεχνοκρατικών επιλογών: ποια όπλα είναι καλύτερα, ποια συμφέρουν στη γεωπολιτική κατάσταση της χώρας κλπ. Ο μόνος ρόλος των μαζών σε αυτήν την προοπτική αλληλοεξόντωσης τους είναι πως θα τη διαχειριστούν καλύτερα... Κι αυτό φαίνεται ξεκάθαρα μέσα από την πολιτική των "αριστερών" κομμάτων. Επιλογές καθαρά στρατοκρατικές δηλ. ξεκάθαρα αστικές. Παράδειγμα η "αγορά του αιώνα"

- Το ΠΑΣΟΚ την έκανε ήδη αγοράζοντας 40 Αεροπλάνα F16 και 40 Μιράζ.
- Το ΚΚΕ αναζητώντας απαγκίστρωση από τους ΝΑΤΟ-αμερικάνους, προτίμησε τα αεροπλάνα καθητης απογείωσης του "ειρηνιστή" Πάλμε που μπορούσαν καλύτερα να πλήξουν τις τούρκικες ακτές(!) ξεκινώντας από τα ελληνικά νησιά.
- Το ΚΚΕεσ διαφωνούσε γιατί η "άμυνα" δεν ήταν παλλαϊκή (!) και πρότεινε να εγκατασταθούν πύ-

ραυλοί που να μπορούν να πατάνε το κουμπί τους ακόμα και οι τουρίστες...

Το πιο παρανοϊκό όμως με όλους αυτούς είναι ότι παράλληλα έχουν το θράσος να μιλάνε για "φιλίες" κι άλλα τέτοια "ανάμεσα στους δυο λαούς".

Στην αντίληψη των διακρατικών ισορροπιών που ελέγχονται από τις αστικές τάξεις των δυο χωρών και τους ιμπεριαλισμούς, αντιπαρατίθεται η αντιμιλιταριστική, η "αντίληψη κινήματος". Αφού λοιπόν τα κόμματα και οι φορείς είναι ανίκανα να δώσουν λύση τα κινήματα στην Ελλάδα-Τουρκία είναι η μόνη ελπίδα, η μόνη δυνατή εγγύηση για την αποτροπή κάθε αντιπαράθεσης ή σύγκρουσης στην περιοχή.

Ετοι μπαίνει το ζήτημα: Πώς μπορούν να αναπτυχθούν τέτοια κινήματα και άρα πώς πρέπει να δουλέψουμε για τη δημιουργία των προϋποθέσεων εμφάνισης τους. Αυτό είναι το ζητούμενο, αυτή είναι η πρόκληση.

Από τη φράση στην πράξη...

Το ζήτημα είναι λοιπόν η προσπάθεια πραγματοποίησης της συναδέλφωσης των εκμεταλλευμένων και καταπιεσμένων μαζών από τις δυο μεριές του Αιγαίου με πράξεις και όχι με λόγια και μάλιστα σε μια περίοδο που οι συνθήκες στην Ελλάδα επιτρέπουν μια μικρή ευαισθητοποίηση των μαζών.

Γιατί συνθήματα τύπου "έλληνες και τούρκοι εργάτες ενωμένοι", "Συμπαράσταση στους τούρκους και κούρδους επαναστάτες", Συμπαράσταση στους πολιτικούς πρόσφυγες" κλπ που γράφονται στα πανώ, στις διαδηλώσεις, στις προκηρύξεις ή φωνάζονται σαν συνθήματα πρέπει να βρουν τα κατάλληλα κανάλια για να αρχίζουν να παίρνουν σάρκα και οστά. Γιατί τα συνθήματα που γράφονται η φωνάζονται απλά καταγράφονται. Η μέγιστη εμβέλεια τους είναι να ευαισθητοποιούν. Δεν δημιουργούν όμως από μόνα τους τις προϋποθέσεις πραγμάτωσης τους.

Ο στόχος τελικά είναι πως από απλοί προπαγανδιστές σωστών ιδεών θα μπορέσουμε σιγά-σιγά να γίνουμε

παράγοντες πραγματοποίησης των στόχων που έχουμε βάλει.

● Η προσπάθεια συμπαράταξης (κι όχι απλά συμπαράστασης) με τους τούρκους-κούρδους πολιτικούς πρόσφυγες είναι σε μικρογραφία μια πρώτη προσπάθεια πραγμάτωσης της διασύνδεσης των ελληνικών-τούρκικων-κούρδικων μαζών.

● Η διάθεση για συμπαράσταση στους αγώνες των φυλακισμένων επαναστατών, αγνωστών και των μαζών στην Τουρκία-Κουρδιστάν, πρέπει να βρει έστω και εμβρυακούς τρόπους πράγματωσης, πέρα από την προπαγάνδιση της ύπαρξης τους, στην Ελλάδα.

● Η αντισωβινιστική προπαγάνδα πρέπει να πιάνει όλες τις περιπτώσεις που καθημερινά παρουσιάζονται σε σχέση με τα ελληνοτουρκικά και τους πολιτικούς πρόσφυγες.

Η πρωτοβουλία για το «Κέντρο»

Ορισμένοι από τους παραπάνω στόχους πραγματοποίηθηκαν κατά καιρούς, εντελώς συγκυριακά, από διάφορες πολιτικές οργανώσεις. Δεν είχαν όμως συνέχεια στο χρόνο, δεν ήταν πάντα κοινές και απευθύνονταν κύρια στον άμεσο περίγυρο αυτών των οργανώσεων.

Η "Πρωτοβουλία για ένα Ελληνικό-Τούρκικο-Κούρδικο Κέντρο Αλληλεγγύης" προσπάθησε από την αρχή να συνδυάσει μια "αντίληψη κινήματος", "το πέρασμα από τη φράση στην πράξη", μια "συγκατοίκηση" ελλήνων, τούρκων και κούρδων, μια συνέχεια στο χρόνο και την αυτονομία της από κάθε πολιτική οργάνωση ή κόμμα. Οι δυσκολίες, βέβαια, ήταν πολλές. Περιγράφονται πιο κάτω κάπως γενικευμένες.

Τελικά η προσπάθεια αυτή μετά από μια σειρά εσωτερικών ζυμώσεων και παρεμβάσεων ενός περίπου χρόνου σταμάτησε. Στο ενεργητικό της είχε:

- μια εκδήλωση στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηνας, το Μάη '85, με προβολή βίντεο για το Κουρδιστάν και συζήτηση
- μια διαδήλωση στο Λαύριο στις 12 Σεπτέμβρη '85, επί ευκαιρία των 5 χρόνων της χούντας του Εβρεν, εκφράζοντας έτσι την έμπρακτη συμπαράσταση τους

πολιτικού πρόσφυγες του "γκέττο". Αξίζει να σημειωθεί ότι 40 περίπου πολιτικού πρόσφυγες συμμετείχαν στην πορεία την οποία ακολούθησε συγκέντρωση με 80 περίπου πολιτικού πρόσφυγες γύρω από τα άμεσα προβλήματα τους

■ την έκδοση του 1ου τεύχους του Δελτίου του "Κέντρου Αλληλεγγύης" με το όνομα "Άρκαντάς" που μοράστηκε πλατιά στην πορεία της 17 Νοέμβρη 1985 και πανελλαδικά.

Τα προβλήματα από πλευράς Τούρκων- Κούρδων αγωνιστών

Απαριθμούμε αριστερά προβλήματα που δυσκολεύουνται σχέσεις ελλήνων, τούρκων και κούρδων αγωνιστών.

1. Πολιτική έκφραση μέσα από γενικολογίες, πχ γενικές αναφορές στην αστική τάξη, στον τυμπεριαλισμό, στο προλεταριάτο, στην πάλη των λαών κλπ. Αυτή η μεθοδολογία έχει σαν συνέπεια να μη γίνεται καμιά συγκεκριμένη προσπάθεια ανάλυσης της κοινωνικής και πολιτικής κατάστασης στην Τουρκία-Κούρδισταν (αλλά και στην Ελλάδα όπου έχουν καποια δραστηριότητα). Η θεωρία γίνεται αυτοσκοπός αντί να είναι εργαλείο παρέμβασης πάνω στην πραγματικότητα. Αυτό οφείλεται στον τρόπο πολιτικοποίησης που ακούοθισταν στην Τουρκία και Κούρδισταν: "διαβάστε Μαρξ και Λένιν και τα ξέρετε όλα". Αποτέλεσμα: μια ακατάσχετη "τσιτατολογία" και γενικολογία για τα πάντα. Μέσα από τα "τσιτάτα" βγαίνει ποιος είναι ο "σωστός επαναστάτης", "ποια είναι η πολιτική γραμμή πλεύσης" κλπ. Τελικά αδυναμία επεξεργασίας συγκεκριμένων πολιτικών προτάσεων.

2. "Επαναστάτες" ή και "πολιτικοί πρόσφυγες": Ο ποιαδήποτε παρέμβαση για τους τούρκους-κούρδους αγωνιστές περνάει μέσα από τις πολιτικές οργανώσεις ακόμα και σε ζητήματα που αφορούν πχ τις συνθήκες ζωής στο "γκέττο" του Λαυρίου. Είναι χαρακτηριστικό ότι για τη συγκρότηση "επιτροπής πολιτικών προσφύγων" στο Λαύριο έπρεπε πρώτα να συμφωνήσουν πολιτικά οι οργανώσεις "αν ο Χούντα είναι φασιστική ή όχι" για να προχωρήσουν μετά στην προώθηση αιτημάτων που τους αφορούν σαν πολιτικούς πρόσφυγες (πχ συνθήκες διαβίωσης, ιατροφαρμακευτική περιθαλψή, άσυλο, άδειες εργασίας). Μια κατάσταση που είχε τραγική κατάληξη με την πρόσφατη αυτοκτονία τούρκου πολιτικού πρόσφυγα.

Η αδυναμία τους να δουλέψουν όλοι μαζί συμφωνώντας σε ενα μίνιμου πρόγραμμα που να αφορά όλους τους τούρκους-κούρδους πολιτικούς πρόσφυγες στην Ελλάδα είχε ως τώρα αρνητικά αποτελέσματα: συνέχιση άθλων συνθηκών ζωής στα Λαύριο, ζέκομα από τους έλληνες συμπαραστάτες, αδυναμία απάντησης στην επίθεση της κυβέρνησης ΠΑΣΟΚ που πρόσφατα αφαίρει άδειες εργασίας και αρνείται σε ορισμένους τη χορήγηση πολιτικού άσυλου.

Χαρακτηριστικό αυτής της πολιτικής στάσης τους είναι ότι πολλοί τούρκοι-κούρδοι αγωνιστές δεν δέχονται το χαρακτηρισμό του "πολιτικού πρόσφυγα" γιατί το θεωρούν "υποτιμητικό", ότι είναι δηλ. "δεύτερης κατηγορίας" πολιτικά πρόσωπα, προτιμώντας να αυτοαποκαλούνται "επαναστάτες", "κομμουνιστές" κλπ. Αν πολλοί έλληνες σύντροφοι επιμένουν στην έκφραση των αγωνιστών αυτών σαν πολιτικών προσφύγων δεν μπαίνει από "πολιτικό ρατσισμό" (όπως αφήνουν να υπονομεύει), πράγμα εξάλλου που δεν αποκλείει την παράλληλη έκφραση τους σαν πολιτικές οργανώσεις, αλλά γιατί πιστεύουν ότι έτσι μπορούν να πρωθήσουν τη λύση των προβλημάτων τους. Συσπειρώνοντας δηλ. όλους τους τούρκους & κούρδους πολιτικούς πρόσφυγες πέρα από πολιτικούς πρόσφυγες διαφορές έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να βρούνται απήχηση και αυτοπάρασταση από την ελληνική κοινωνία.

3. Το μιτούκοτά της δουλειάς που γίνεται από μια συγκεκριμένη πρωτοβουλία σε μίνιμου βάση, βάζοντας ψευτοδιλήμματα τύπου "ή αυτοί ή εμείς" ή "θα συμμετάσχουμε εμείς αν φύγουν οι άλλοι" κλπ. Μια τέτοια συμπεριφορά πηγάζει από τη σεκταριευτική αντίληψη ότι κά-

θε οργάνωση νομίζει ότι είναι η μόνη αυθεντικά επαναστατική δύναμη. Απόρροια αυτής της αντίληψης είναι ότι γίνεται σχεδόν αδύνατη κάθε δουλειά σε μίνιμου επίπεδο.

Πέρα όμως από το "παθητικό" σαμποτάζ που προαναφέρθηκε υπάρχει και το "ενεργητικό"... Εμφανίζεται μέσα από την προσέλευση μελών διάφορων οργανώσεων ή ατόμων που κάθε φορά βάζουν επί τάπητος όλα τα θέματα και "φτου και πάλι από την αρχή", ή δήλωναν με στόμφο (χωρίς βέβαια κανένα επιχείρημα) ότι η προσπάθεια θα αποτύχησε πριν... καλά-καλά αρχίσει! Αντιπρόταση βέβαια δεν υπήρξε ποτέ.

Αυτή η "καταστροφικότητα" και η διαθεση συνεχούς "αρνητικής" κριτικής που φάνηκε ξεκάθαρα στην περίπτωση του "Κέντρου Αλληλεγγύης" ανάγεται στο γνωστό πια πολιτικό πρόβλημα των τούρκων-κούρδων αγωνιστών: αναγκαίτητα, για αυτούς, πολιτικής αντιπαράθεσης εφόλης της ύλης και αδυναμία διατύπωσης συγκεκριμένων προτάσεων ή εναλλακτικών λύσεων.

Η κριτική και το οποιοδήποτε τύπου σαμποτάζ έχει γίνει ο λόγος πολιτικής τους ύπαρξης.

4. Η χρήση βίας ή απειλών για επίλυση πολιτικών προβλημάτων. Ο τρόπος πολιτικοποίησης των αγωνιστών στη Τουρκία-Κούρδισταν έχει σαν φυσικό επακόλουθο την αδυναμία πολιτικής αντιπαράθεσης και την αντικατάσταση της με τη βία. Είναι ένας τρόπος συμπεριφοράς που μετέφεραν στη Δ. Ευρώπη (Γερμανία, Σουηδία, Γαλλία και αλλού) και συνίσταται στη χρήση μέσων όπως τραμπουκίσμος, απειλές και δολοφονίες ορισμένες φορές για την επίλυση πολιτικών ή κοινωνικών προβλημάτων. Αυτού του είδους τα φαινόμενα που είναι "εσωτερικά" στους πολιτικούς πρόσφυγες παρουσιάζουν ενδείξεις επέκτασης και σε έλληνες συντρόφους σε ότι αφορά (προς το παρόν) τις απειλές για εκτέλεση ή τους τραμπουκισμούς, οδηγώντας σε κλίμα ζόγυκλας και τρομοκράτηση αγωνιστών (ελλήνων και τούρκων).

Πρέπει επιτέλους να καταλάβουν ορισμένοι πολιτικοί πρόσφυγες καθώς και ορισμένες ομάδες ότι η "επαναστατική βία", όπως με στόμφο την αποκαλούν, δε μπορεί να εξασκείται επειδή υπάρχει πολιτική διαφωνία (μέλη κούρδικης οργάνωσης πρόσφατα μετέβησαν στην Αθήνα).

Είναι αδιανότο το σκεπτικό ότι αυτοί που ασκούν τη βία έχουν δική που πηγάζει από το "αλάνθαστο" των πολιτικών τους θέσεων. Τελευταία μάλιστα οι τραμπουκισμοί έχουν επεκταθεί και σε κοινωνικά ζητήματα, γιατί ορισμένοι τούρκοι-κούρδοι τόλμησαν να απομακρύνθουν από τις παραδοσιακές ανατολίτικες σχέσεις.

5. Η "πολιτική υποτίμησης" προς άλλους συναγωνιστές και ιδιαίτερα προς εκείνους που μένουν στο Λαύριο που πολλές φορές χαρακτηρίζονται σαν "μη πολιτικοί", προφανώς επειδή πολιτικούς διεθνούς. Χαρακτηριστικό είναι ότι οι περισσότεροι τούρκοι, κούρδοι που συμμετείχαν στην πρωτοβουλία για το "Κέντρο Αλληλεγγύης" "αποκήρυξαν" τη διαδήλωση-ενέργεια της 12/9/1985 στο Λαύριο γιατί, όπως είπαν, αυτοί είναι "πο-

λιτικοί" και ήρθαν εδώ για να δουλέψουν για την "επανάσταση" και όχι για να ασχοληθούν με "απολιτικούς".

Πάντως αυτή η "υποτιμηση" δεν υπάρχει μονάχα μεταξύ των "μέσα" και των "εξω" αλλά και μέσα στο Λαύριο όπου οι οργανώσεις εύκολα χαρακτηρίζουν κάποιον σαν "μη πολιτικό"-επεύδη δεν ανήκει σε αυτούς ή απο-

χώρησε.

Το "γκέττο" του Λαυρίου δυστυχώς αναπαραγάγει τις σχέσεις που υπήρχαν στην Τουρκία-Κουρδιστάν και του είναι σχεδόν αδύνατο να μετεξελιχθούν μέσα σε αυτήν την μικροκοινωνία αν συνεχίσει να υπάρχει όπως τώρα.

Ιδιαιτερότητες της ελληνικής κατάστασης

Υπάρχουν τουλάχιστον δυο παράγοντες που εξηγούνται τα προβλήματα που προαναφέρθηκαν και που δυσκολεύουνε κάποια κοινή δουλειά ανάμεσα σε έλληνες-τούρκους-κούρδους αγωνιστές.

1. Το γεγονός ότι στη Δ. Ευρώπη οι πολιτικοί πρόσφυγες κινούνται μέσα στο χώρο της εργατικής μετανάστευσης τους βάζει από τα πράγματα το ζήτημα της "αντίληψης κινημάτων", δηλ. της αναγκαιότητας συνεργασίας όχι μονάχα μεταξύ τους αλλά και με τους ντόπιους και με άλλες εθνικότητες μεταναστών και πολιτικών πρόσφυγων. Μιας συνεργασίας σε επιμέρους μίνιμου πλατφόρμες πέρα από πολιτικούδεολογικές διαφορές. Τέτοιες περιπτώσεις είναι γνωστές από παληά αλλά και τελευταία: καταλήγεις σπιτιών από μετανάστες μαζί με ντόπιους νέους άνεργους, εργατικές απεργίες, στήσιμο Κέντρων αλληλεγγύης όπου συμμετέχουν πολλές εθνικότητες κλπ.

Τα πράγματα στην Ελλάδα είναι διαφορετικά: οι πολιτικοί πρόσφυγες είναι λίγοι και το 50-60% είναι οργανώμενοι ή πρόσκεινται σε πολιτικές οργανώσεις. Μετανάστευση δεν υπάρχει. Οι δυνατότητες κοινωνικής επαφής με την ελληνική κοινωνία είναι μικρές. Το μόνο που μπορεί να τους ενώσει αντικειμενικά είναι η κατάσταση τους σαν πολιτικού πρόσφυγες. Θαίνεται όμως ότι τελικά υπερισχύει η αντίληψη της παρουσίας τους σαν πολιτικών ομάδων. Αυτό έχει σαν συνέπεια όχι μονάχα τη μη δυνατότητα υπαρξής κάποιας συνεχούς δουλειάς με έλληνες αγωνιστές αλλά και το ότι ούτε μεταξύ τους δεν μπορούν να συνεργαστούν (βλέπε πχ την αδυναμία συγκρότησης μιας μόνιμης επιτροπής στο Λαύριο).

2. Υπάρχει μια "διαφορά φάσης", ένας "ετεροχρονισμός" μεταξύ των πολιτικών αντιλήψεων των ελλήνων και των τούρκων-κούρδων αγωνιστών που οφείλεται στο ότι η φάση που διανύουν τώρα οι τούρκοι-κούρδοι αγωνιστές έχει όλα τα χαρακτηριστικά μιας φάσης που διανύθηκε στην Ελλάδα πριν 10-15 χρόνια περίπου με τα γνωστά χαρακτηριστικά: σταλινισμός, λαϊκισμός, σεκταριούσμός, επαναστατική φρασεολογία κλπ. Αυτός ο "ετεροχρονισμός" βέβαια έχει τις ρίζες του στην κάτασταση στην Τουρκία που οικονομικοινωνικά είναι πιο οπισθοχωρημένη από την Ελλάδα. Βλέπουμε πχ ότι το μεγαλύτερο μέρος της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς στην Τουρκία-Κουρδιστάν (που αποτελεί το 90% της αυτοαποκαλούμενης "κουμουνιστικής αριστεράς") είναι ακόμα μαούκοι, σταλινικοί, αλβανόφιλοι κλπ κάτι που έχει εξαφανιστεί στην Ελλάδα την τελευταία περίοδο σαν υπαρκτός πολιτικός χώρος. Αυτό σημαίνει ότι οι πολιτικοί ιδεολογικές διαφορές είναι τόσο μεγάλες μεταξύ των

ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΟ ΛΑΥΡΙΟ

1. Χειρότερο ψωμί από αυτό που τρώνε στο Λαύριο δεν υπάρχει. Πολλοί φίλοι συναγωνιστές έχουν στομαχικά προβλήματα.
2. Κοιμούνται πάνω σε τραπέζια.
3. Καθυστέρηση διαβατηρίων (ταξιδιωτικά έγγραφα)
4. Περιορισμένο δικαιώμα μετακίνησης και μόνο με άδεια.
5. Τηλεφωνική επικοινωνία δεν υπάρχει. Αίτημα για ένα τηλέφωνο δεν έχει ικανοποιηθεί με διάφορες δικαιολογίες.
6. Δικαιώμα εργασίας: εκμετάλλευση ΑΝ τους τύχει κάποια δουλειά. Μεγαλύτερο μεροκάματο στη πιο βαριά δουλειά 1500 δρχ.
7. Ειδικά προβλήματα γυναικών και παιδιών.
8. Παλιότερα υπήρχε κάποιο βοήθημα (σαπούνια, απορυπαντικά και 3.000 το δύμηνο). Τώρα έχουν κοπεί εντελώς.
9. Δεν υπάρχει ιατρική περίθαλψη. Μόνοι τους παίρνουνε 10ωρη άδεια αν αρρωστήσουν και πάνε στην Αθήνα. Σε οξειδες περιπτώσεις μετά από... 2 ώρες έρχεται το 166! Κανένα ενδιαφέρον στα προβλήματα υγείας. Υπάρχει μόνο ένας γιατρός 2 φορές τη βδομάδα για μια ώρα ο οποίος δίνει ασπιρίνες και "χαρτιά" για την Αθήνα.

τούρκων και κούρδων και ελλήνων αγωνιστών που αποκλείουν κάθε συνεργασία συνολικά σήμερα σε πολιτικό επίπεδο μεταξύ οργανώσεων.

Μπαίνει λοιπόν η αναγκαιότητα μετεξέλιξης της τουρκοκούρδικης αριστεράς για να γίνει εφικτή μια συνεργασία. Αυτοί οι δυο παράγοντες, δηλ. η αντίληψη της παρέμβασης μονάχα σαν πολιτικές οργανώσεις και η πολιτική "διαφορά φάσης", στενεύουν πολύ τα όρια μιας συνεργασίας. Το ξεπλοκάρισμα μπορεί να έρθει μόνο όταν οι τούρκοι-κούρδοι αγωνιστές βάλουν κύρια μπροστά το ζήτημα των δικαιωμάτων τους σαν πολιτικού πρόσφυγες και μια προσποτική κοινής δουλειάς με τους έλληνες αγωνιστές σχετικά με τα "ελληνοτουρκικά".

Οι ευθύνες των ελλήνων αγωνιστών και οργανώσεων

Είναι αλήθεια ότι οι έλληνες σύντροφοι παρά τις αναλύσεις τους για τα ελληνοτουρκικά και τη διαπίστωση τους για την αναγκαιότητα συγκρότησης αντιπολεμικών κινημάτων σε Ελλάδα-Τουρκία στην πράξη δεν έκαναν και πολλά πράγματα ώστε να βάλουν πρωτοβουλιακά στους τούρκους-κούρδους πολιτικούς πρόσφυγες πάνω σε ποια

βάση και με ποιες προϋποθέσεις μπορεί να αρχίσει μια δουλειά. Οι έλληνες σύντροφοι δούλευαν ώς τώρα σαν "συμπαραστάτες", όταν και όπως το ζητούσαν οι τούρκικες-κούρδικες οργανώσεις συμμετέχοντας μάλιστα πολλές φορές άκριτα στη συμπαράσταση.

Επιπλέον αντίθετα με την "αντίληψη κινήματος" ορισμένες ελληνικές οργανώσεις επέτειναν τις αντιλήψεις των τούρκων-κούρδων αγωνιστών προτείνοντας κάποια δραστηριότητα πάνω στη βάση μιας κοινής δουλειάς πολιτικών οργανώσεων που όμως, όπως είδαμε πιο πάνω, έναια καταδικασμένες να αποτύχουν, όπως και έγινε.

Πρέπει επιτέλους όσοι έλληνες σύντροφοι θέλουν να δουλέψουν σε αυτό το ζήτημα να κοιτάξουν πιο συγκεκριμένα:

■ ποιες είναι οι προϋποθέσεις και σε ποια ζητήματα μπορεί να υπάρξει από μέρους τους πρόταση συνεργασίας και να πάρουν θέση σε "λεπτά" πολιτικά ζητήματα όπως:

■ γιατί ενώ λένε ότι είναι υπέρ της αυτογομίας των κινήσεων κάνουν την πάπια σχετικά με φαινόμενα τύπου

"Ενωση Αλληλεγγύης μεταξύ των λαών Ελλάδας και Τουρκίας" που δεν είναι τίποτε άλλο παρά το κάλυμα μιας συγκεκριμένης πολιτικής οργάνωσης που δουλεύοντας στο όνομα των πολιτικών προσφύγων καρπώνεται αυτή η ίδια όλα τα αποτελέσματα αυτής της δουλειάς

■ γιατί αδιαφορούν και δεν παίρνουν θέση μπροστά στο ζήτημα της βίας και των απειλών που χρησιμοποιούνται από μέρος τούρκων-κούρδων πολιτικών προσφύγων κι οργανώσεων είτε μεταξύ τους είτε προς τη μεριά ελλήνων συντρόφων. Γιατί διαφορετικά είναι υποκρισία ή πολιτική ασυνειδησία, στο όνομα της πολιτικής βοήθειας σε τουρκους-κούρδους πολιτικούς πρόσφυγες, να παραβλέπονται βασικώτατα ζητήματα πολιτικής συμπεριφοράς που είναι τόσο σημαντικά όσο και το ζήτημα της πολιτικής συμφωνίας για μια συγκεκριμένη δραστηριότητα.

Πλήρης ήττα ή...

Η συγκεκριμένη προσπάθεια για το στήσιμο του "Ελληνικού-Τούρκικου-Κούρδικου Κέντρου Αλληλεγγύης" δεν προχώρησε. Κι αυτό γιατί υπήρξε καταρχήν διάσταση απόψεων σχετικά με το προς τα που έλληνες και τούρκοι-κούρδοι αγωνιστές έβλεπαν τους στόχους δραστηριότητας. Για τους έλληνες έμπαινε πρωταρχικά η "αντισωβιλιστική" πλευρά του θέματος εφόσον η δουλειά γινόταν κύρια στην Ελλάδα και άρα το ζήτημα των πολιτικών προσφύγων ήταν μέσα σε αυτά τα πλαίσια ενώ οι τούρκοι-κούρδοι έβλεπαν περισσότερο μια προπαγανδιστική δουλειά σχετικά με τη χούντα της Τουρκίας και την απελευθέρωση του Κουρδιστάν.

Σημαντικό επίσης ήταν το γεγονός ότι από την προσπάθεια αυτήν πέρασε ένας μεγάλος αριθμός ατόμων με διαφορετικές πολιτικές επιλογές που κάθε φορά έβαζε ζήτημα "προγράμματος και αξόνων" του Κέντρου και όχι το πως θα προχωρούσε μια δραστηριότητα με αποτέλεσμα να γίνονται βίντα επί τόπου. Αυτή η διαπίστωση σε σύνδεση με μια διαρκή κλίση των τούρκων-κούρδων αγωνιστών για "ηγεμονεύουν" την προσπάθεια συνέτειναν στη σταδιακή διάλυση της προσπάθειας.

Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι αποκλείεται οποιαδήποτε προσπάθεια στο μέλλον. Άλλα με τη συγκεκριμένη πρωτοβουλία κάτι έμεινε: πράγματι όσοι συμμετείχαν σε αυτήν μπόρεσαν να αποκτήσουν μια μεγάλη πολιτική εμπειρία ιδιαίτερα πάνω στο "κομβικό" σημείο που είναι το να συνειδητοποιεί κανείς τι σημαίνει να θες και να λες: "ενότητα και αλληλεγγύη με τους τούρκους & κούρδους πολιτικούς πρόσφυγες" πχ και στην πράξη να μην υπάρχουν παρά λίγες πιθανότητες, όχι μόνο συνεργασίας αλλά ακόμα και συνεννόησης. Το θετικό λοιπόν αυτής της εμπειρίας είναι η αναγνώριση των... δυσκολιών ώστε σε μια μελλοντική προσπάθεια να αρχίσουμε όχι μόνο από το επιθυμητό αλλά και από το υπαρκτό.

Σήμερα μια οποιαδήποτε κοινή κίνηση ελλήνων-τούρκων-κούρδων πρέπει να επαληθευτεί αν μπορεί να βασιστεί στους λεγόμενους "ανέντακτους" (τούρκους-κούρδους). Βέβαια θα είναι μειοψηφική σήμερα. Αυτή όμως είναι μάλλον η μόνη δυνατότητα από τα πράγματα. Πα-

ράλληλα το σπάσιμο του "γκέττο του Λαύριου" και ο ερχομός πολιτικών προσφύγων στην Αθήνα θα βοηθήσει ώστε να "μιλήσουμε την ίδια γλώσσα". Κι αυτό θα είναι ένα αληθινό βήμα μπροστά, όχι μονάχα για κάποια δραστηριότητα, αλλά και για το ξεπέρασμα των "καθυστερήσεων", που κουβαλάνε οι τούρκοι-κούρδοι αγωνιστές.

Με στόχο ώστε ο γυρισμός τους μια μέρα στην Τουρκία-Κουρδιστάν αφενός να βοηθήσει το τούρκικο-κούρδικο κίνημα για ένα ποιοτικό πολιτικό άλμα και αφετέρου να υπάρξουν οι πιθανότητες επαφών και συνεργασίας κινημάτων από τις δύο μεριές του Αιγαίου, αντιπαλεύοντας κάθε αντιπαράθεση Ελλάδας-Τουρκίας.

Το συμπέρασμα για μας είναι ότι η "Ανατολή" και η "Δύση" έχουν ανάγκη η μια την άλλη για να αλληλοσυμπληρωθούν. Η "Ανατολή" βάζει κύρια τον αυθορμητισμό, τη μαχητικότητα, το πείσμα, την αυτοθυσία. Η "Δύση" βάζει κύρια την "πολιτική αντίληψη". Αν όμως η κάθεμια παραμένει μόνη της θα φτάσουμε είτε στον ακτιβισμό είτε στο βασίλειο της διανόησης.

Σε χώρες όπως η Ελλάδα όπου σήμερα επικρατεί η "πολιτική αντίληψη" είναι φυσικό οι τούρκοι και κούρδοι αγωνιστές να βρίσκονται σαν τα ψάρια έξω από το νερό (και μάλιστα ορισμένοι φοβούνται να μην αφομοιώθουν με αποτέλεσμα να απομονώνονται). Όσοι έλληνες σύντροφοι βλέπουν τα ελληνοτουρκικά σαν κύριο πρόβλημα της περιοχής θέλουν να βοηθήσουν σε πολιτικό επίπεδο τον προβληματισμό των τούρκων-κούρδων αγωνιστών. Στο χέρι τους είναι να αποδεχτούν. Διαφορετικά ένα μεγάλο μερος της ευθύνης για μια μελλοντική πολιτική αστοχία που θα έχει σχέση με τα ελληνοτουρκικά θα είναι και δική τους.

Κλείνουμε λοιπόν με κάτι που μπορεί να φανεί πολιτικά "παράδοξο": η χούντα του Εβρέν ήταν το "θείο δώρο" για μια στενή επαφή και συνεργασία ανάμεσα σε έλληνες και τούρκους-κούρδους αγωνιστές που βρέθηκαν στην Ελλάδα εξαιτίας της.

Μην αφήσουμε αυτήν την ευκαιρία να πάει χαμένη ■

Ρατσισμός στη Γαλλία

θησε φυσικά στο να περάσουν τα νέα σχέδια λιτότητας. Ακόμα είχε στόχο να σπάσει την αγωνιστικότητα των μεταναστών που χτυπιόντουσαν περισσότερο από ποτέ από τις απολύσεις, πχ στις κατασκευές, και που ήταν οι πρώτοι που χτυπήθηκαν στους μεγάλους βιομηχανικούς τομείς όπως η αυτοκινητοβιομηχανία, η σιδηρουργία: "ο υπεύθυνος, ο εχθρός που πρέπει να νικηθεί είναι ο ξένος, ο άραβας!"

Δυστυχώς η μεγάλη απεργία στις εστίες μεταναστών SONACOTRA, που κινητοποιήθηκαν δεκάδες χιλιάδες έφενοι εργάτες σε όλη τη Γαλλία και που ήταν ένας σημαντικός πόλος αγώνα ενάντια στους νόμους Μπαρ-Μπονέ-Στολερού, δεν άντεξε στην καταστολή και στα κτυπήματα του ΣΚ, που σε αρκετούς δήμους πέτυχε να πρωθήσει διαπραγματεύσεις με κάθεμια εστία χωριστά. Η οργάνωση της "Συντονιστικής Επιτροπής" σπάζοντας από το τέλος του '78 δεν επέτρεψε παρά απομονώμενες και τοπικές αντιδράσεις ενάντια στην κυβέρνηση της δεξιάς πρώτα και σε κείνη της αριστεράς κατόπιν.

Είναι η περίπτωση του αγώνα των "χωρίς χαρτιά" (χωρίς άδεια παραμονής-εργασίας) το 81-82, που ωστόσο πέτυχαν σε ένα μεγάλο ποσοστό να αποκτήσουν άδειες παραμονής-εργασίας και υποχρέωσαν την κυβέρνηση να καθυστερήσει το διώχτιμο ορισμένων από αυτούς.

Η μαχητικότητα των μεταναστών εργατών εκφράστηκε επίσης στη διάρκεια των απεργιών στη Ρενώ το '82 και στην Τάλμποτ-Σιτροέν το '83.

Σήμερα η τάση εξέγερσης και η θέληση για αγώνα

είναι ιδιαίτερα αισθητή στις συνοικίες μεταξύ των ξένων εργατών της 2ης γενιας μεταναστών. Συλλογικές αντιδράσεις και προσπάθειες οργάνωσης εκδηλώνονται κάθε φορά που υπάρχουν ρατσιστικές επιθέσεις.

Θα ήταν χοντρό να πούμε ότι η αριστερά και η δεξιά είναι το ίδιο πράγμα. Πρόκειται περισσότερο για ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ δυνάμεις στην υπηρεσία της υπεράσπισης του καπιταλισμού, του εθνικού αστικού συμφέροντος και του γαλλικού ιμπεριαλισμού.

Λίγο μετά το '81 η αριστερά έδειξε το πραγματικό της πρόσωπο παρά τις ζαχαρωμένες δηλώσεις της: αντεργατική, αντικενταναστευτική και ιμπεριαλιστική, έρευνας να χειρίζεται καλά πότε το "καρότο" και πότε το "βούρδουλα". Είναι αλήθεια ότι σήμερα η εργατική τάξη απογοητευμένη δεν αντιδράει ανάλογα με το μένεθος των κτυπημάτων που της δίνονται. Η αριστερά διατηρεί αυτή την απογοητευση χρησιμοποιώντας υστερικά κυρήγματα γεμάτα μίσος, όπως επίσης και τις ενέργειες της δεξιάς και της άκροδεξιάς για να φανεί σαν η λιγότερο "κακιά" εναλλακτική λύση, παρόλο που οι εργαζόμενοι δεν τρέφουν τόσο μεγάλες αυταπάτες για αυτήν, για να τους κτυπήσει πολύ πιο εύκολα. Είναι αλήθεια επίσης ότι οι τάσεις διαίρεσης μεταξύ εθνικοτήτων συζήθηκαν με την πολιτική της αριστεράς.

Αλλά η ησυχία δεν είναι παρά επιφανειακή και οι τάσεις εξέγερσης από δω και από δω κει προετοιμάζουν καταγιέδες πολύ πιο μεγάλες και βίαιες που τελικά θα ταρακουνήσουν το γαλλικό πλοίο είτε με δεξιό είτε με αριστερό τιμονιέρη. ■

Πυρηνικά απόβλητα: το νέο «φέουδο» της

Μαφίας

Πολὺς λόγος έγινε τελευταία για τις γνωστές και μη εξαρετέες δραστηριότητες της Μαφίας στις τέσσερις γνωστές της γης, κυρίως χάρη στο διαβότο νονό Τομάσο Μπουσέττα που, αιφνίς, αποφάσισε να περάσει στην αντίπερη όχθη και να κελαρδήσει σαν καναρίνι στα μαγνητόφωνά των ιταλικών ανακριτικών αρχών.

Βέβαια, οι αποκαλύψεις του ήταν ανεκτίμητες για την αστυνομία, αφού οδήγησαν στη σύλληψη σημαντικών παραγόντων του υποκόμιου, τόσο στη γενέτειρα της Μαφίας, την Ιταλία, όσο και στη δεύτερη πατρίδα της, την Αμερική: Ωστόσο, για την κοινή γνώμη οι ομολογίες του δεν προσκόμισαν κανένα καινούριο στοιχείο. Ήταν ανέκαθεν γνωστό ότι η Μαφία ελέγχει τεράστια δίκτυα λαθρεμπορίας όπως ναρκωτικά και πορνογραφικού υλικού, ότι έχει διαβρώσει επιχειρηματικούς κύκλους και κυβερνήσεις και απλώνει τα πλοκάμια της παντού, με αποτέλεσμα αυ-

τή τη σπιγμή να θεωρείται σε πολλές χώρες του κόσμου η αθέστη και ανεξέλεγκτη υπερεξουσία.

Το νέο στοιχείο προσκομίζει, αντίθετα, ένας άλλος «ανανήφως» στο αμερικανικό περιοδικό σεξ και πολιτικής «Πεντάχαρος». Ο οποίος, ούτε λίγο ούτε πολύ, αποκαλύπτει ότι εκτός των άλλων η Μαφία ελέγχει στην Αμερική (και για όχι και στην Ευρώπη;) ένα τεράστιο παράνομο διάθεσης πυρηνικών και άλλων τοξικών αποθήκην, με αποτέλεσμα να θέτει σε άμεσο κίνδυνο τη δημόσια υγεία.

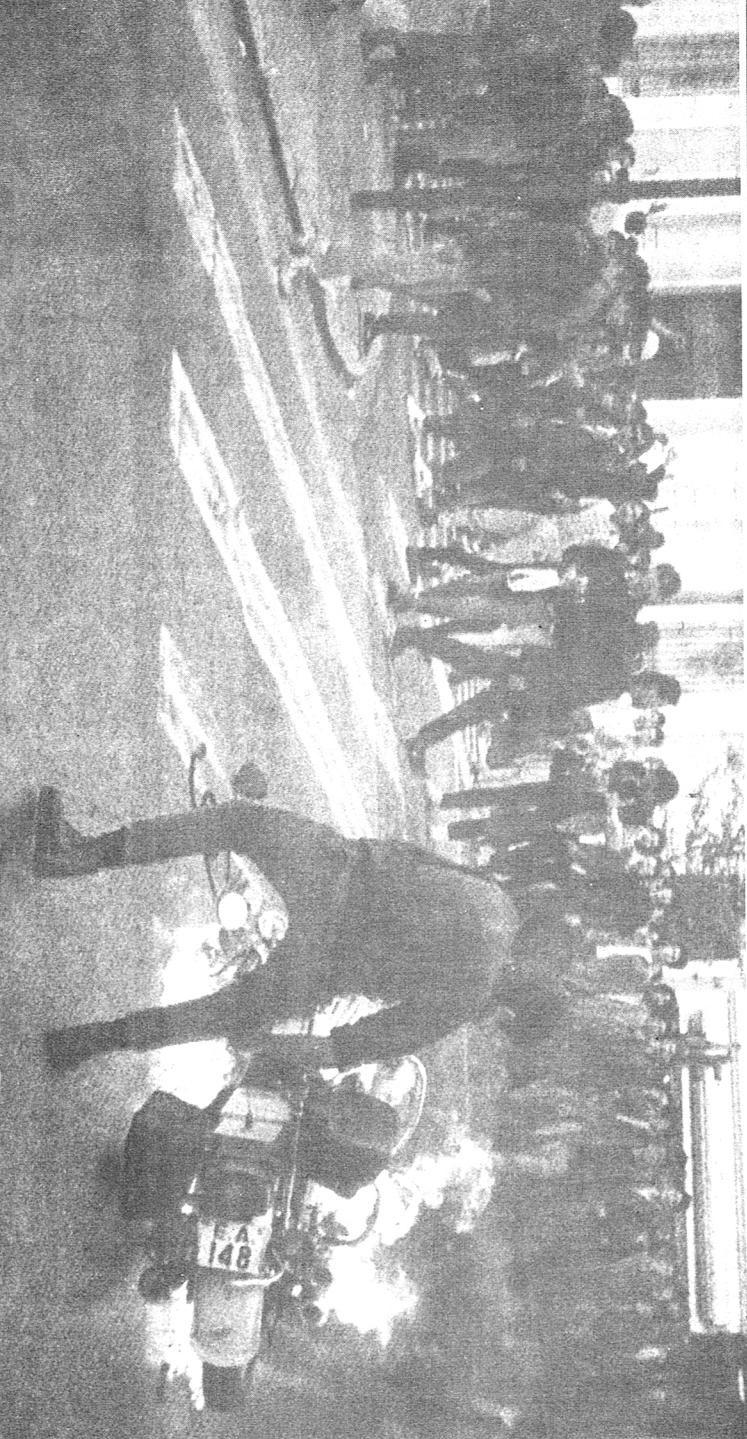
Παρακάμπτοντας την αμερικανική νομοθεσία και εφαρμόζοντας «ευκολίες πληρωμής» πολύ συμφέρουσες στις βιομηχανίες, η Μαφία παραλαμβάνει τα τοξικά απόβλητα και τα ξεφορτώνει, όχι στα προκαθορισμένα από το νόμο «νεκταραφεία», αλλά σε σκουπιδότους που βρίσκονται κοντά σε κατοικημένες περιοχές, δηλητηριάζοντας έτσι εκατομμύρια ανύποπτους και αθώους

πολίτες με το νερό που πίνουν, τον αέρα που αναπνέουν και το χώμα που καλλιεργούν.

Η Μαφία, που στην Αμερική ελέγχει το εμπόριο διαθέσης των σκουπιδών που είτε εταιρείες των φορτηγατζήδων από τη δεκαετία του '50, σύντομα ανακάλυψε ότι η βιομηχανική εξέλιξη και η πρόσδοση της τεχνολογίας θα της απέφερε τεράστια κέρδη. Σήμερα, εκαποντάδες χιλιάδες βιομηχανίες σ' όλη την Αμερική που παράγουν τεράστιες ποσότητες τοξικών αποθήκων, εξυπηρετούνται από τη Μαφία για να ξεφορτωθούν τα ανεπιθύμητα τοξικά τους σκουπιδιά. Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία, το 1980 παρήχθησαν σ' ολόκληρη την Αμερική 59 εκατομμύρια μετρικοί τόνοι τοξικών αποθήκων, ενώ σήμερα ο μέσος όρος παραγωγής ανέρχεται σε 70 εκατομμύρια μετρικούς τόνους ετησίως. Όλο αυτό το δηλητήριο, προειδοποιεί τους συμπατριώτες του με ανατριχιαστικό κυνισμό ο πρώην μαφιόζος, δηλαδή

θαμμένο στο πιο μέρος του κήπου σας, κοντά στα υδραγωγεία σας, μέσα στο ίδιο σας το σώμα. Η Μαφία δηλητηριάζει την Αμερική. Και είναι τόσο καλά οργανωμένη η όλη επιχείρηση, ώστε είναι εξαιρετικά δύσκολο για τις ομοσπονδιακές αρχές να δρουν την άκρη στο μπερδεμένο αυτό δίχτυ, που έχει τυλίξει όχι μόνο τις βιομηχανίες, αλλά και μεγάλο τμήμα του κρατικού μηχανισμού.

Οι αποκαλύψεις έχουν ξεσκησει σάλο στην Αμερική και προκάλουν ατέρμονες συζητήσεις και αρθρογραφίες επιστημόνων και περιβαλλοντολόγων. Ισως θα ήταν φρόνιμο να προβληματίσουν και τους Ευρωπαίους, οι οποίοι ακόμα δεν κατόρθωσαν να λύσουν το αίνιγμα της μυστηριόδους «απαγωγής» της διοικητής από το Σεβέζο της Βόρειας Ιταλίας, ένα από τα βιομηχανικά «φέουδα» της Μαφίας. ■

Η ΚΡΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ ΤΩΝ
ΑΝΤΙΠΥΡΗΝΙΚΩΝ ΔΙΑΔΗΛΩΣΕΩΝ
'Η

Ο ΑΓΩΝΑΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΑ ΠΥΡΗΝΙΚΑ
ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΑΓΩΝΑΣ ΕΝΑΝΤΙΑ
ΣΤΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΕΧΘΡΟ

Η πρόσφατη έξαρση της καταστολής του Υπ. Δημόσιας Τάξης κάτω από την αναβαθμισμένη ηγεσία του Δροσογιάννη, ξεκίνησε απ' τη διάλυση της πρώτης αντιπυρηνικής διαδήλωσης των αναρχικών στις 9 Μαΐου και πήρε έκταση σε εκδηλώσεις και στέκια οργανώσεων, κινήσεων, ατόμων, εκτός των παραδοσιακών κομμάτων.

Γιατί λοιπόν αυτή η έκταση της καταστολής; Απλούστατα γιατί υπήρξε ο φόβος την προοπτική που φάγηκε άμεσα, της απόκτησης συμπαθειών προς αυτούς που κινητοποιήθηκαν ενάντια στην πυρηνική καταστροφή. Τη στιγμή μάλιστα που οι επίσημες κινήσεις "ειρήνης" ΚΕΑΔΕΑ, ΕΕΔΥΕ έτρεχαν για ... ΝΟΥΝΟΥ.

Ο δρόμος λοιπόν του αντιπυρηνικού αγώνα δεν είναι σπαρμένος με ρόδα. Είναι αναπόφευκτα και αγώνας ενάντια στην κρατική καταστολή.

Κι ακόμα, περνάει μέσα απ' την αυτοοργάνωσή μας ενάντια σε κυβερνήσεις, παραδοσιακά κόμματα ή "ειρηνιστές", που χτυπάνε ότι ξεφεύγει απτις μεσοβέζικες διακηρύξεις για "κατάργηση... μελλοντικά", "έλεγχο" κ.λ.π., ότι δηλαδή είναι πραγματικά ενάντια στην πυρηνική καταστροφή.

